

Emlékirat
a
Miskolczi Takarékpénztár
negyvenéves
fennállásáról
1845–1885

KINYOMTATTATOTT A VÁLASZTMÁNY HATÁROZATÁBÓL

1885. szeptember 12-én

MISKOLCZ
FORSTER REZSŐ KÖNYVNYOMDÁJA
1885

A miskolczi takarékpénztár választmánya 1885. évi február hó 25. napján tartott ülésében elhatározta, hogy miután az intézet ugyanazon Évi május hó 1-ső napján tölti be fennállásának 40-dik évét, ez alkalomból emlékiratba foglaltassanak s közléteessenek azon nevezetesebb mozzanatok, melyek ama négy évtized alatt intézetünk életére feltűnőbb hatást gyakoroltak, működése sikerét fokozták, vagy csökkentették, s végre azon tekintélyes állást biztosították, melyet a miskolczi takarékpénztár a hazai testvérintézetek közt jelenleg elfoglal.

A választmány kegyeletet akart ezzel tanúsítani a múlt idők iránt, de egyszersmind tanúságot szolgáltatni a jövőre nézve. Visszapillantásunk arról győz meg, hogy az öntudatos, csüggedetlen munkásság leküzdí az akadályokat, s hogy a mohó önzéstől ment, óvatos, takarékos és becsületes működés legjobb biztosítóka a sikernek.

A Miskolczi Takarékpénztár 1845. május 1-ső napján nyitvatott meg.

Keletkezését azon üdvös mozgalomra lehet és kell visszavezetni, melyet 1839-ben az áldott emlékü Fáy András indított meg, s mely 1840-ben a pesti és aradi, 1841-ben a nagyszombeni, 1842-ben a pozsonyi és soproni, 1844-ben a győri, kassai, esztergomi és kőszegi takarékpénztárak felállítását eredményezte.

A cél, mely a kezdeményezők szemei előtt lebegett, Miskolczon is az volt, a mi Pesten s a többi városokban: módot nyújtani a kézi munkára utalt, s általában a szűkebb anyagi viszonyok között élő honpolgároknak, hogy megtakarított filléreiket biztosan és úgy helyezhessék el, hogy a betett tőke azonnal kamatozzék, s a szűkséghez képest azonnal, vagy rövid idő alatt kivethető legyen; felbreszteni, vagy fokozni ez által a kedvet és ösztönt a takarékosagra, másfelől összegyűjteni a különben beverésre utalt vagy könnyen elkallódó apróbb tőkéket, s oda fordítani azokat nagyobb összegekben, ahol olcsó hitelre szükség mutatkozik.

A miskolczi takarékpénztár tehát, bár nem zárta ki, sőt kikötötte alapszabályaiban a tartalék kiegészítése után mutatkozó jövedelmi fölösleg kiosztását, szintén humanisticus jelleggel alakult. Nem is üzletemberek vagy tőkepénzesek hozták azt létre az anyagi haszon biztos reményében, hanem Borsod megyének és Miskolcz városának — mely már akkor is élénk helyi központ volt, és öntudatos polgári elemmel, önálló kereskedelemmel és szépen fejlődő kézműparral bírt — szélesebb látókörű, s a nép boldogulásáért melegen érdeklődő birtokosai és polgárai.

A rendelkezésre álló adatok szerint, az alakítás és alakulás tárgyában az első értekezlet 1844. november hó 10., 12., 18., 17. napjain tartatott meg. Ez értekezletnek — melyet valószínűleg több magánmegbeszélés előzött meg — elnöke báró Vay Lajos, tollvivője Bárány Farkas ügyvéd volt, tagjai pedig tolcsvai Nagy Gedeon fősolgabíró, Dominkovics Lajos megyei főpénztárnok, Vadnav Lajos, Herke Lajos, Povószy István ügyvédek, Kraudy László magánzó, Lichtenstein József és Furman Ferdinánd kereskedők, kik közül ma mar csak báró Vay Lajos Borsod megye volt főispánja és Vadnav Lajos volt orsz. képv. es nyug. curiai bíró vannak életben. Ez értekezleten bemutatott, tárgyalatott es elfogadtatott a Lichtenstein József által a pozsonyi szabályok alapján kidolgozott alapszabály. mely az 1845 évi január 14. és 16. napjain tartott első közgyűlésen jóváhagyatván, és Bernáth György földbirtokos, Dudok Pál ügyvéd, Fogler József kereskedő, Herke Lajos ügyvéd. Kraudy László magánzó, Kun István ügyvéd, Kun Lajos házibirtokos, Lichtenstein József kereskedő, Pap János reform. tanár, Pilita Miklós földbirtokos. Povószy István ügyvéd, Soltész Nagy János ügyvéd urak személyében az igazgatóválasztmány megválasztatván, a társaság magát alakultnak jelentette ki.

Aláíratván időközben az alapszabályokban előirt 300 darab 100 ezüst frtos részvény, az 1845 évi február 5-én tartott második közgyűlésen elnöknek báró Vay Lajos, jegyzőnek Bárány Farkas választatott meg, s egyszersmind elhatározatott, hogy az igazgatóválasztmány által saját hatáskörében megválasztandó hivatalnokok fejenként 300 ezüst forint évi fizetést húzzanak. s a társaság költségén valamelyik pénzüntézetnél az ügykezelési jártasságot szerezzék meg.

A közgyűlés ezen intézkedése folytán az igazgatóválasztmány, azon hó 16-án tartott ülésében, pénztárnokká Kraudy Józsefet, ellenőrré Povószy Istvánt megválasztván, elhatározta, hogy a részvényesek, az aláirt 300 darab részvény értékének felét, t. i. 15000 ezüst forintot, 1845 évi április 24-ig fizessék be, a mi rövid idő alatt csakugyan be is fizettetett, s ideiglenesen a megyei pénztárban helyeztetett el.

A közönség nagy rokonszenvvel fogadta az új vállalat keletkezését. Borsod megye pedig, mint hatóság, mindent megtett, mi hatalmában állott, hogy a zsenge intézet, a rendezetlen birtok- és hitelviszonyok között is, fennállhasson s gyarapodhassék. Már az 1845. február 12-én tartott közgyűlésében készségesen megígérte az intézet által kért erkölcsi támogatást, s pénztani helyiségnak évi 100 ezüst forint bérért átengedte irodahelyiségeit. 1845 május 21-én tartott közgyűléséből fölterjesztette az alapszabályokat a helytartótanácshoz; 1845. augusztus 14-én

tartott közgyűlésében elhatározta, hogy a takarékpénztári kölcsönök betáblázásának gyorsítása végett havonként kisgyűlést tart; 1847. február 17-én tartott közgyűlésében pedig elrendelte, hogy a tapasztalt visszafélések, t. i. a szűnleges kötések korlátozása végett, a megyei tisztviselők előtt — sokszor a jóbiszemű bitelezők kijátszására — történt birtok el- és átadások bejelentessenek és nyilvántartassanak.

A megye pártfogásán felül az intézet közéletünk egyes kiválóbb tényezőinek erkölcsi támogatásában is részesült. Elég lesz e tekintetben fölemlíteni azt, hogy Szemere Bertalan 1847-ben népszerű röpiratot tett közre ilyen cím alatt: „Figyelmeztetés a miskolczi takarékpénztár jótékonyására.”

Az igazgató választmány is igyekezett a közgyűlés bizalmának s az elvállalt feladatnak lelkiismeretesen megfelelni. Gondos körültekintés, óvatos és előzékeny eljárás és szigorú ellenőrzés mellett nagy súlyt fektetett a takarékosagra, gondosan ápolván ez által is az intézet anyagi érdekeit. A takarékoság cultusa annyira ment, hogy a választmányi üléseken leendő használatra mindenik választmányi tag saját költségén készítettett székét magának, s különleges megbízatásokért egyik sem számolt tel munkadíjt.

Az intézet a 4 első évben szerény, de folyton növekvő sikerrel folytatta működését, és az üzlet, a kezdet nehézségeinek legyőzése után, már-már örömdetes és reményteljes fejlődésnek indult, midőn azt az 1848/49-diki események érzékenyen megzavarták, sőt teljesen megakasztották. Az igazgató választmány a rendelkezésre álló adatok szerint már az 1848. évi december 12-én tartott ülésében, indítatva érezte magát annak elhatározására, hogy Miskolc városának a közelő ellenséges osztrák hadsereg által leendő megszállása esetén, a pénztár az ellenséges hadvezér nagylelkűségébe ajánltassék. Jegyzőkönyveinkben fel van jegyezve, hogy az intézet, 1849. január 28-án, az osztrák hadsereg által kirovott sarca kifizetésére 6000 forint kölcsönt szolgáltatott ki Miskolc városának.

Közleledvén az orosz hadsereg, az intézet 1849. június 11-én tartott rendkívüli közgyűlésében elhatározta, hogy befizetett pénzét minden részvényes kivéti, s a pénztár biztosításáról az igazgatóválasztmány gondoskodik. Ez intézkedés folytán egyes részvényesek által, 96 darab részvény után, összesen 4800 ezüst forint csakugyan kivéttett, Kraudy József pénztárnok pedig, az igazgatóválasztmány rendeletéből, Kraudy László részvényesnek és Krámer Sándornak, most 15 az intézet kötelékében álló szolgának kíséretében, az összecsomagolt készpénzzel, értékpapírokkal, kézi zálogokkal és üzleti könyvekkel menekülő útra indult és egész szeptember hó elejéig az ellenségtől mentes vidékeken, leginkább Szentes és Gyula környékén tartózkodott.

De amit az intézet a közgyűlés és igazgatóválasztmány intézkedései által a réven nyert, bőven elvesztette azt a vámon.

Az utazgatás 1158 forintba került, s a visszahozott pénztárban csak 205 frt. osztrák bankjegy s 16.825 forint magyar államjegy volt, mely aztán az absolut hatalom által beszédetvén, megsemmisítettett, azon egy ezer forint pedig, melyet az intézet kamat nélkül a magyar kormány rendelkezésére bocsátott, végkép elveszett.

Tönkre ment tehát a 4 év hangyaszorgalma és elveszett az intézet alaptőkéje.

Mindamellet az intézet vezérférfiai nem csüggedtek el, s megselekedvén mindazt, ami az országra és az intézetre nehezedett csapások között megtehető volt, az intézet mar 1849. évi szeptember 19-én, az azon nap tartott rendkívüli közgyűlés határozata folytán, egész csendben megnyitattott.

Jegyzőkönyveink az időből csak egy kivételes intézkedésről tesznek említést, t. i. arról, hogy a betétek visszafizetése, kedvezőbb idők beálltáig felfüggesztettett, máskülönb az intézet 1845. szeptember 12-én megkezdett szabályszerű működését rendesen folytatta, s kinyervén időközben. t. i. 1851. végén, a budai cs. k. behytartóságtól a további fennállásra vonatkozó engedélyt, azt oly kedvező eredménnyel vezette, hogy bár a részvényérték másik jelének. t. i. 15.000 ezüst forintnak befizetése csak az 1852. évi szept. 3-án tartott rendkívüli közgyűlésben rendeltetett el, és azon 4800 frt, melyet a részvényesek 1849-ben jobbadára magyar államjegyekben vettek ki, a közgyűlésnek e körülményre alapított méltányos határozatából csak 1920 frt, vagyis minden kivett 50 frt. után csak 20 frt folyt vissza a pénztárba, az 1853. évi február 13-án tartott rendes közgyűlés a lefolyt üzleti évre már 10 frt. osztalékot állapíthatott meg, és egyszersmind az üzlet érdekében elrendelendőnek találta, hogy az intézet, mely addig csak három nap volt nyitva hetenként, jövőre minden köznapon nyitva tartassék.

1853-ban az intézet eredeti alapszabályait, az egyletekről szóló cs. k. nyílt parancs rendeletei szerint át kellett idomítani A módosított alapszabályok 1856-ban hagyattak helyben.

1854-ben felmondta az absolut hatalom a megyeházi lakást, s azon évi április 24-én a takarékpénztárt onnan kiköltözni kényszeríté. Az intézet a felső piacz, jelenleg Szécheny utczai Kiss Anna, most Mayer Rezső

féle háznak utcára néző földszinti szobájában s annak sötét előszobájában vonta meg magát egész 1872. évi október haváig, a mikor a mostani saját emeletes házába költözött át, melynek építését 1868-ban határozta el.

1862-ben, már a visszaállított helytartótanács uralma alatt, az 1858-ban módosított alapszabályok ismét módosítottak, s elnök helyett, csaknem ugyanazon hatáskörrel, igazgató állított az ügyek élére.

Mіндеzen módosítások és átalakítások csupán az igazgatásra és ellenőrzésre vonatkoztak, magát a szoros értelemben vett üzlet ellátását nem érintették. Megmaradt a korábbi szakszerű vezetés, szigorú ellenőrzés, óvatos eljárás és takarékoság. És amint viszonyaink 1867-ben jobbra fordultak, s az ismét módosított alapszabályok 1868-ban, a magyar kormány által a szokásos bemutatási záradékkal ellátottak, az intézet hitele és forgalma fokozatosan annyira emelkedett, hogy már 1873-ban az intézet erősítése, s a kissé nehézkes szervezetnek és kezelésnek korszerű módosítása vált szükségessé. E célból az alaptőke, az 1878. november 2-án hozott közgyűlési határozat folytán a szabályszerű 30000 ezüst vagyis 31,900 osztr. ért. forintról 96.090 forintra, a részvények nominális értéke 100 ezüst forintról 300 o. é. forintra, a részvények száma 300-ról 320-ra emeltetett.

Az alaptőke ihletén fölemelése a részvényeseknek csekély megterhelésével éretett el. Az alaptőkéhez csatoltatott:

Az évi osztalékból részvényenként bennhagyott 40 ft.	= 12.000 ft.
A nyugdíjalap	= 16.756 ft. 50kr
A tartalékalap	= 17.743 ft. 20 kr.
A 900 forintjával eladott 20 darab új részvényért befolyt	= 18.000 ft.
Az alaptőke kitétt	= 31.500 ftot
Összesen	= 96.000 ft

E művelet által az intézet jelentékenyen emelte forgalmi tőkéjét, fokozta – szemben a betevőkkel – a fedezet biztonságát, s növelte az új részvényesek személyeiben az intézet tekintélyét és szellemi erejét.

Ugyanezen közgyűlés intézkedése folytán az intézet, újjól módosított s 1874. április 3-án a szokásos bemutatási záradékkal ellátott alapszabályában a mind inkább élénkülő forgalom igényeinek megfelelő új szervezetet nyert, melynek lényege abban

állott, hogy az üzlet vezetése, szorosan körülírt hatáskörrel, az intézeti elnökre, az intézeti igazgatóra, a választmányra és az igazgatótanácsra bízott, mely állott az elnökből, igazgatóból, a napi biztosból s a választmány által egy évre tükös szavazattal választott 3 választmányi tagból. E tanács minden köznapon d. e. 14 órakor összeült, és azon ügyeket, melyeket addig a csak koronként és gyéren üléselő igazgatóválasztmány lassan intézgethetett el, gyorsan elintézte, a vélemények szétágazása esetén pedig vagy ha valamelyik tag a tanács illetékességét kétségbe vonta, az el nem intézhető ügyet s a tanács összes jegyzőkönyveit elintézés, illetőleg tudomás végett, az igazgatóválasztmány elé terjesztette.

Ugyanezen közgyűlésen megalkottatott és az alapszabályokba fölvétetett a nyugdíjszabályzat, mely az intézeti rendes hivatalnokok esetleges nyugdíjazását szabatosan körülírja, és kimondja, hogy az intézet, összes vagyonát terhelő szolgálat gyanánt, magára vállalja mindenik állandóan alkalmazott, évi rendes fizetéssel ellátott, s önhibáján kívül munkaképtelenné vált hivatalnokok jogos nyugdíjigényének szabályszerű kielégítését.

Megalkottatván 1875-ben a kereskedelmi törvény, annak 558. §-ához képest az intézet szervezetének módosulnia kellett. A módosításokat az 1876. évi június 25-én tartott rendkívüli közgyűlés eszközölte. Az akkor átdolgozott alapszabályok kiegészítve az 1882. évi december 17-én tartott rendkívüli közgyűlésen tett némely pótitézkedésekkel, jelenleg is érvényben vannak, s az üzlet követelményeinek teljesen megfelelnek.

A miskolczi takarékpénztár 40 éves működésének eredményei a mellékletek között táblás kimutatásban vannak feltüntetve. Megítélhető ezekből a fokozatos emelkedés, vagy olykor az időközben előállott kedvezőtlen körülmények nyomása.

A táblás kimutatásban feltüntetett eredmények elérésénél több tényező működött közre.

Éveken át, 1845-től egész 1867-ig nem volt más pénzügyeset Borsod megyében, s a közönség rokonszenve a kezdeményező részvénytársaság új alkotásában osztatlanul összpontosult.

Az intézet kormánya és hivatalnoki személyzete megtett mindent, mit az adott viszonyok között megtehetett, hogy e rokonszenvet fentartsa és fokozza. Eljárását és

egyed intőkedéseit conservativ szellem, t. i. az alapszabályokhoz merev ragaszkodás, s a risico-vállalkozásoktól való óvatos tartózkodás lengte át. Hogy fizetési képességét fentarhassa, s a veszteségektől ment legyen, a helybeli és vidéki pénzintőzeteknek koronként adott kisebb-nagyobb kölcsönök, néhány az újabb időben adott törlesztési, s Miskolcz városának adott tetemesebb kölcsönön kívül, nem adott az intőzet másra kölcsönt, mint készfizető kezesség vagy betáblázás mellett, 4 havi lejáratra kiállított kötelezvényekre, vagy 4, kivételesen 6 havi lejáratú s legalább 3 váltókötelezett által aláírt váltókra, vagy kézi zálogokra. E rendszer azt eredményezte, hogy az intőzet bár súlyos időket élt át, például az 1863. évi nagy szárazságot, az 1873. évi nagy válságot, s az 1878-iki miskolczy nagy árvizet, — az 1849-iki veszteségén kívül jelentőkenyebb kárt nem szenvedett; másfelől azt eredményezte, hogy elvállalt kötelezettségeinek saját erejéből, a bécsi nemzeti bank vagy más pénzintőzetek segélye és támogatása nélkül mindenkor pontosan eleget tehetett; sőt 1873-ban oly tetemes pénzzel rendelkezett, hogy azt, a helyi érdekek sérelme nélkül, pesti intőzeteknél helyezhette el. Ha az intőzetnek nagyobb kiadásokat kellett fedeznie, mivelhogy sok betét mondatott fel, vagy sok volt új kölcsönért jelentkező, mindig elég volt annak elrendelése, hogy a váltó- és kötvényadósok a lejáratkor 5–10 perczentet fizessenek be. A követelt összeg legnagyobb része mindenkor pontosan befolyt, és az intőzet, a szabályszerű felmondási időre, igen sokszor annak bekövetkezte előtt, néha a felmondáskor azonnal, pontosan fizethetett; viszont az intőzet úgy a váltókat, mint a kötvényeket rendszerint meghosszabbította, amazokat leszámított új váltók alakjában, emezeket az által, hogy a pénzt a kikötött 4 hó után sem követelte mindaddig, míg a kamat pontosan fizettetett, vagy az adós vagyoni állapotában aggasztó tünetek nem mutatkoztak. Ezen eljárásnak, párosulva azzal, hogy az intőzet mindig megelégedett a betéti kamatokhoz arányított mérsékelt nyereséggel, nagy hasznát vette az intőzet, s előnyös volt a közönségre, különösen a földbirtokos osztályra, a kereskedőre és iparosra.

Az 50-es években, midőn Borsodban az uzsora kegyetlenül pusztított, s egyre szedte áldozatait a nép minden rétegéből, az intőzet olcsó pénze volt a szorongatott adós végső menedéke. Sajnos, hogy azt a földbirtokos osztály, alkalmasint a nyilvánosság előtti álszeméremből, kevlőleg nem használta ki. A takarékpénztár helyett professzionatus magánközvetítőkhez folyamodott, s a közvetítésért embertelen kamatokat fizetgetett. Mindez az utóbbi időkben megváltozott. Ma már aki kölcsönre szorul, nem leplezeti szorultságát, magán közvetítők helyett közvetlenül a pénzintőzetekhez folyamodik, és ott, és úgy köti meg a kölcsönösszerződést, ahol és ahogy legjutányosabban teheti. Fel kell itt említeniünk, hogy az intőzet egész 1867-ig, a rövidebb időre betett pénzek után 5, a hosszabb időn át bennhagyott pénzek után 6 perczentet fizetett, s a ki nem vett kamatot félevenként kamatoztatta; kölcsönöitől pedig 6 perczentet és 2 perczent provisiót vett.

Az 1867-ik év nemcsak a politikai, de a közgazdasági viszonyokban is nagy változásokat teremtett. A közgazdasági erők, melyeket az absolut hatalom intőkedései elszibbasztottak és lekötöttek, az alkotmány helyreállításával felszabadultak. Az 1867. és 1868-iki bőtermés, magas ár, nagy kivitel, szokatlan pénzösszeget okozott. A vállalkozási szellem, mely évek hosszú során szűnietelt, új életre kelt. Bankok, takarékpénztárak, hitelegyletek alapítása lett az úton-útfélen hangoztatott jelszó, s egymás után keletkeztek a hitelnyújtó, hitelközvetítő intőzetek, melyek között sok volt szilárd alapon nyugvó s ma is virágzó alkotás, de sok volt a speculatióra alapított könnyelmű kísérlet es szédelgés. Miskolcz városa se maradt ment az alkotások e mámorától.

1867-ben megalakult az "Ipar-segélyegylet" egészséges alapokon, de 2 évi fennállása után átalakult részvénytársasággá, a mai napig fennálló "Miskolczy Hitelintőzette".

1870-ben megalakult a "Borsod-Miskolczy Hitel-Bank".

1872-ben az "Önszegélyző Fülléregylet", mely később "Miskolczy Takarékegylet" címet vett fel, s megkezdődött a testvérintőzeteknek a dolog természetéből folyó versenye. Az új intőzetek, hogy forgalmat teremtsenek előbb 6½ majd 7, 7½ sőt 8 kamatot is ígértek és fizetgettek a betevőknek, ezzel arányban 9, 10, 11, 12 kamatot szedtek kölcsönök után, a felmondási időt pedig lejjebb szállították.

Ez az eljárás visszabatott a miskolczy takarékpénztárra is. Hogy betéteit el ne veszítse, s az új betevőket el ne riassza, kénytelen volt lépést tartani az új intőzetekkel, s a betétek kamatait a régi 5 perczentről 5½-re és 6-ra, a régi 6 perczentről 6½-re és kivételes esetekben, t. i. özvegyeknél, árváknál, humanitárius testőleteknél 7½-re, a kölcsönök kamatait pedig a régi 6 perczentről 2 perczent provisióról 9-re, 9 ½-re, sőt 10-re emelni, és az 1875: XXV. tcz. folytán, bélyegilleték fejében $\frac{3}{10}$ perczentet is a kölcsönzőkre háritani. A 10, illetőleg 7½ perczent volt a legmagasabb, mit az intőzet vett és adott.

Az új pénzintőzetek keletkezése tehát nem azt eredményezte, amit talán alkotói

gondoltak és bangoztattak, hogy t.i. olcsó hitellel fog táplálkozni a borsod megyei földművelés s a miskolczi ipar és kereskedelem, hanem azt, hogy fölemelkedett a kamatláb. A betevő tőkepenzések bőven arattak, a hitelre szorult polgárok pedig sokat vesztek.

A miskolczi takarékpénztár – látva a bajt – többször tett kísérletet, hogy a betét kamata közös egyetértéssel lejjebb szállíttassék; de törekvése egyik másik intézet vonakodásán mindannyiszor megtörött. Míg végre a 80-as években országszerte leszállván a kamatláb. Miskolczon is helyreállott a régi normális állapot, s ma már – legalább a miskolczi takarékpénztárnál – inkább a pénz bősége, mint annak hiánya okoz fejtörést, és szolgáltat alkalmat kivételes intézkedésekre, t.i. a kölcsönök kamatainak fokozatos leszállítására, a pénzfölöslegnek állam- és hitelpapírokban való elhelyezésére, és törlesztési kölcsönök megszavazására. A miskolczi takarékpénztár ez idő szerint – és ez így van pár év óta – a kölcsönöktől

500 forintig	8
501–2000 forintig	7½
2001–5000 forintig	7
5000 forinttól fölfelé	6½ vagy 6 százalékot e vesz, és a kamatadó felét.

A betétek után pedig minden adóbetudás és levonás nélkül 4, egy évi bennbagyás esetén 5 százalékot fizet, és a ki nem vett kamattól is félév múlva 4, illetőleg 5% kamatot fizet.

A miskolczi takarékpénztár története, bármily rövid vázlatban örökíttessék is az meg, hiányos volna azon férfiak neveinek fölemlítése nélkül, kik a lefolyt 40 év alatt az intézet élén állottak, s érdekeiket hatványozott mérvben támogatták.

Ilyen volt báró Vay Lajos, ki az intézet létrehozásában s a megalakult intézet vezetésében buzgón fáradozott, s az intézetnek 1845–1850-ben elnöke volt;

Dominkovics Lajos, ki 1850-ben,

Lichtenstein József, ki 1850–1852-ben elnök,

Soltész Nagy János, ki 1852–1868-ban elnök, 1863–1869-ben igazgató,

Kun József, ki 1869–1875-ban igazgató, azontúl 1885-ig a választmány elnöke,

Kun Lajos, ki 1867–1876-ben másod igazgató, 1876–1882-ben vezérigazgató volt;

Furman János, ki 1882 óta az intézet vezérigazgatója, és végre

Szűcs Miklós, ki 1850-től a folyó évben történt nyugdíjaztatásáig tollnoki, ügyészi és titkári minőségben, 35 éven át példás hűséggel szolgálta az intézetet.

Ezen érdemes férfiak sorából két férfiú emlékezte emelkedik ki, t.i. a Soltész Nagy Jánosé és a Kun Lajosé. Mind a ketten egész odaadással gondozták az intézet érdekeit, s évek hosszú során nagy szakismerettel és tapintattal vezették az intézet ügyeit. Kiváló érdemeik kiváló méltatást követel.

Szólnunk kell még az intézet hivatalnokairól.

Jegyzőkönyveink tanúsága szerint mindig híven teljesítették elvállalt kötelességeiket. Azon szép eredmény, melyet a táblás kimutatás felmutat, nagy részben az ő hasznos tevékenységüknek tulajdonítható.

Bárány Farkas	1845
Somogyi László	1845–1847
Apostol József	1847–1848
Regéczy István	1848–1850
Szűcs Miklós	1850—1885.
<i>a tollat vezették;</i>	
Kraudy József	1845–1869.
Tóth László	1869–1877
Pebán József	1874-től a mai napig
<i>a pénztárnoki teendőket végezték;</i>	
Somogyi László	1845–1846

Apostol József 1846–1848
Regéczy István 1848–1873

az ellenőri teendőket teljesítették;

Kozma Sándor 1869–1879
Mázer Lajos 1879 óta a mai napig
könyvelői minőségben működtek.

Kun Barnabás 1879-től a mai napig segédkönyvelője az intézetnek;

Mezőssy Vilmos 1879-től a mai napig hivatalsegéd minőségben szolgálja az intézetet Molnár Elek ügyvéd 1881-től a mai napig a peres ügyeket látja el.

Az intézet alakulásakor és fennállásának első éveiben csak a hivatalnokok, t. i. a pénztárnok és ellenőr húztak rendes fizetést, t. i. 300 ezüst forintot. Az elnök és a választmány tagjai csupán erkölcsi elismerésben részesültek. A választmánynak azonban azon tagjai, kik az évi revisiót teljesítették, 1853 óta, kivételes működésük tartama alatt, egyénenként 4 frt. napidíjat húztak. Az elnöknek, mint az intézet tényleges vezetőjének díjazása csak 1860-ban, tehát a fennállás 16-ik évében határozatott el, az elnöki tiszteletdíj 50 db. aranyban állapítván meg. Ez tartott 1876-ig, midőn az intézet vezetését az igazgató vette át, az elnöknek nem maradván egyéb teendője, mint elnökölni az igazgatóválasztmány ülésein. A vezérigazgató fizetése 1200 frt volt; 1882-től 1400 frt, az igazgatóság tagjainak tiszteletdíja fejenként 200 frt, a felügyelő bizottság tagjainak tiszteletdíja fejenként 50 frt volt, 1877 óta pedig 100 frt, a választmányi tagoké ülésenként 2 frt, 1884 óta 3 frt, a napi biztosoké 3 frt, 1884 óta 4 frt.

A miskolczi takarékpénztár, noha már keletkezésekor mérsékelt nyereségre számító intézet volt, sohasem feledkezett meg azon humanisticus feladról, melyet alakulásakor bangoztatott, és évi tiszta nyereségéből mindig juttatott köz- és jótékony célokra. A m. t Academia, a Kisfaludy-társaság, az írói segély-egylet, a közhasznú vállalatok, intézetek, egyházak, iskolák és az irodalom ismételve részesültek és részesülnek az intézet adományaiban. A miskolczi iskolák között – tekintet nélkül a felekezetre – évenként 400 frt-ot oszt ki az intézet. Fennállása óta összesen mintegy 28 ezer forintot juttatott már köz- és a szorosabb értelemben vett jótékony célokra.

Az intézet 128 alapítója közül ma már csak 27 van életben, ezek között 5-en vannak eredeti részvényeik birtokában, t. i. Kovács György, Kun István, Furman János, Pollák Jakab, Propper Ignác. A kihaltak nyomába új nemzedék lépett, mely a régiektől hagyományosan átvett elvek útmutatása szerint folytatja tovább az intézet közhasznú tevékenységét.

Íme takarékpénztárunk 40 éves életének rövid vázlatja. Kösznyűkség szólította létre ez intézetet, s fenntartotta a bizodalom, melyet magatartásával a közönségnél kiérdemelt. Viharos napok jutottak osztályrészéül, mindjárt zsenge éveiben; de eszélyes kaitartása szerencsésen megküzdött a nehézségekkel. Ha olykor hanyatlás mutatkozik is az eredményben, az csak kivétel volt, melyet a kedvező fordulat csakhamar kiegyenlített.

A múltak alapján indokoltnak tarthatjuk a reményt, hogy a miskolczi takarékpénz az eddig követett ösvényen haladván, jövőre is mindinkább gyarapodni és virágozni fog.

ALAPSZABÁLYOK

1845-BŐL

A hazánkban már létező takarékpénztárak a közjóra, főleg a kereskedés virágzására oly dús eredményeket szültek, hogy azokat mint a kor legjelesebb intézeteit tekinthetni. Ői

Ezek azok, melyek a vagyontalannak szintúgy, mint a vagyonosnak alkalmat nyújtanak, hogy amazok verejtékes szerzeményük csekély összegét, a szükség idejében visszavehetendőt, ezek pedig feleslegüket, majdan gyümölcsöt hozandót, azonnal biztos helyre ki adhassák. A takarékpénztárak tanúsítják, – gátat vetve az uzsorának – azt is, hogy a pénz, ha mozgásba hozatik, a polgárok minden osztályaira nézve mely dús sikerrel forgatható, s ellengátúl szolgálnak azon rohamnak, mely a biztos kiadhatás reménye nélkül heverő tőkék össze halmozása által a köz kereskedést gyakran megakasztja.

A Takarékpénztárak hasznos voltát fontolóra vévén, azoknak szaporítása által a közjót előmozdítandó, itt egy Társulat alakult, mely 1845-ik év január 11. napjától ezen nevezett alatt

MISKOLCZI TAKARÉKPÉNZTÁR

oly intézetet kíván létre hozni, mely részvényekre alapíttatik, s a melynek igazgatása egy a közgyűlés által választandó Elnök elő ülése alatt munkálkodó választmányra fogna bízati.

A TÁRSULAT ÁLTAL MUNKÁLKODÁSA ALAPJÁUL ELFOGADOTT SZERZŐDÉS KÖVETKEZŐ:

1.§

A Társaság 300 háromszáz pengő forintos részvényekre alapítja tőkéjét, melynek fele, azaz 15.000 pengő forint lévén előlegesen befizetendő, az a betevőknek e társulat kezelésére bízott pénzek fedezéséért biztos helyre fog kamatra kiadatni. Ezen tőke amíg az intézet fennáll, fölmondhatatlan, befolyó kamatai és az intézet minden más jövedelmei a kezelési költségek leszámításával mindaddig egy tartalék tőke létesítésére és szaporítására lesznek fordítandók, míg az az eredetileg létesített összeg felét meg nem üti, és ha ez idő lefolyt, akkor a felesleg jövedelem a részvényesek közt osztalék gyanánt rendszeresen és évenként el fog osztatni.

A részvények be nem fizetett másik fele az ügyek szaporodtával a választmánynak közgyűlésileg helyben hagyandó indítványára szinte beteendő, – arról minden részvényes értesítendő. A határidő két hónap, melynek elteltével, ha valaki részvénye másik felét be nem fizetné, a már előbb befizetett összeg visszavonhatatlanul a társaságé, s azért annak könyveiből ki törlendő.

2-ik§

A legkisebb mennyiség. mely elfogadtatik, egy forint, a legnagyobb kétezer forint, többet egy könyvecskére elfogadni nem szabad.

3-ik §

A Takarékpénztár kamat fejében fizet évenként

1 frt-tól 100-ig	5 pc.
101 frt-tól 1001-ig	4½ pc.
1001 frt-tól 2000-ig	4 pc

a kamatok csak egész hónapra számíttatnak úgy, hogy azon összegtől, mely valamely hónap folytában adatik be, csak a fizetést követő legközelebbi hó 1-ső napjától járand a kamat; hasonló tekintet lesz a visszafizetéseknel, amennyiben az intézet csak a felmondást megelőző hó végéig fizetendi a kamatot.

4-ik §

A kamatok csupán forintnyi összegekre vettetnek ki.

5-ik §

A huzamosabb ideig beadott tőkéktől a kamatok félévenként fognak fizettetni – a január 1-től 14-ig és június 1-től 14-ig — a fel nem vett kamatok új tőkévé alakulván, ezeknek szinte kamatja jár.

6-ik §

A Takarékpénztár a befizetésekről egy kivonati könyvecskét ad, mely a folyószámot, a befizető nevét, a fizetés esztendejét, havát, napját, továbbá a kiadásokat, bevételeket és kamatokat tartalmazza. Ezen könyvecske a betevőt és az intézetet kölcsönösen érdeklő alapszabályok kivonatával leszen ellátandó, érette az első befizetés alkalmával

1 frt-tól 50-ig	3
51 frt-tól 100-ig	6
101 frt-tól 1000-ig	10
1001 frt-tól 2000-ig	20 kr kell letenni.

7-ik §

A Takarékpénztár, minden tekintet nélkül a befizető nevére, melyet ez tetszése szerint választhat, csupán és egyedül a könyvecske birtokosának fizet, aki mindaddig törvényes

tulajdonosának fog tekinteni, amíg az ellenkező törvényszerűleg bebizonyítva, s erről a pénztár forma szerint értesítve nem lesz. Mindazonáltal ha a befizető előre kikötné, hogy a járandóság csak neki fizettség, ily esetben ezen feltétel mind a főkönyvben, mind pedig a befizető kivonati-könyvecskéjében különösen megjegyzendő, mi azon következtetést vonja maga után, hogy a fizetés csak magának a befizetőnek fog teljesíttetni, aki annak felvételét visszadandó könyvecskéjében megismerni köteles.

8-ik §

A betételek, ha kívántatik, következő időszak szerint fizettetnek vissza:

1 frt-től 50-ig	naponként
51 frt-től 100-ig	fél hónappal a felmondás után
101 frt-től 500-ig	egy hónappal a felmondás után
501 frt-től 1000-ig	két hónappal a felmondás után
1001 frt-től 2000-ig	három hónappal a felmondás után

Azonban szükség, hogy a befizetett összeget mielőtt felmondatnék, legalább is annyi ideig lett legyen az intézetnél, amennyit az itt érintett tőke összegek arányához képest a visszafizetési határidők kiszabnak.

9-ik §

A betevők mindenikének szabadságában áll tőkéjét és az illető kamatozat az : előbbi §-ban megállapított felmondási időszak tekintetbe vételével egészen vagy részenként felvenni. A részletes fizetések mind a Takarékpénztár könyveibe, mind a tulajdonos kivonati-könyvecskéjébe beírandók, és egy választmányi Biztos, Pénztárnok és Könyvvezető aláírásaikkal ellátandók, ha pedig a befizetett tőke egészen felvételnek, akkor a kivonati-könyvecske a pénztárnak vissza adandó.

10-ik §

A társaság tőkéjét

- a. Ingatlan,
- b. Ingó vagyonban biztosítandó kölcsönökre, és
- c. Escompt (leszámítolás) ügyekre fordítja.

11-ik §

A választmány által ügyei kezelésére szükségesnek talált összeg kivételével, minden betétel, fel nem vett kamat és a tartalék alaptőkéje ingatlan vagyonokra 100-tól 6-os kamat mellett adatnak ki, ingó javakra tett előlegezéseknél és leszámítolási ügyeknél azonban a törvényes szabályok megtartása mellett a kamatlábra megszorításnak helye nincsen.

12-ik §

Az intézet csak azon világos föltétel alatt ad kölcsönt, ha az illető adós magát az 1836: XX-ik és 1840: XI-ik törv. czikk értelmében egy a választmány által kijelölendő törvényhatóságnál eszközlésbe veendő sommás eljárás szigorúságának alája veti.

13-ik §

Az e módon keletkezendő kötelezvényeket tartozik a kölcsönvevő az 1840-ik XXI. törv. czikk értelmében az illető törvényhatóságnál haladék nélkül, és pedig saját költségén betábláztatni, – ha csak lehet első helyen és kivételesen ezen célra lekötött fekvő vagyonra – a már netalán betáblázott somma a Takarékpénztártól felveendettel semmi esetre annak becse értékének felet felül nem haladhatja.

Kétszáz pengő forintig azonban betáblázás nélkül is kölcsönöz, ha az adós jó hitelü ismeretes, és két biztos jót állót szerez.

A pontos meg nem fizetés esetére a sommának egy ötödresze mint kötbér fog a kötelezőben beiktattatni.

14-ik §

Ezek szerint kölcsönöz az intézet:

1. Nemesi javakra

- a. ha a kölcsönvevő vagyoni állapotát az 1840: XXI. törv. czikk XIX-ik § értelmében, tulajdoni jogát pedig valamely hiteles módon kimutatta
- b. ha az illető hatóságtól az iránt, hogy vagyonát jelenleg valósággal és háborítatlanul bírja, tanúlevéllel bebizonyítja. i

2-szor Polgári javakra, — Miskolczon pedig quantualis és censualis funduson lévő épületekre és quantualis földbirtokra is, ha a kölcsönvevő azt mint saját tulajdonát s hogy azt valósággal és háborítatlanul bírja, tanúlevéllel bizonyítja be.

3-szor Nagyobb községeknek. ha azok azt, hogy oly községi vagyon birtokába vannak, mellyen vagy semmi, vagy aránylag csekély teher fekszik; nemkülönben kölcsön vehetési képességüket kellőleg bebizonyították; végre

4-szer földes úri hatóság alatt álló egyes polgároknak úrbéri telkeikre azon cél elérése tekintetéből, hogy a törvényes kamat melletti kölcsön vehetés jótékonyága a népesség minden osztályaira, s különösen a jobbágyokra is kiterjesztessék, az Intézet egy egész telkes jobbágyanak telke minőségéhez képest legfeljebb 60, – féltelkesnek 30, – egynegyedrésztelkesnek 15 pengő forintig kölcsönöz. Csakhogy az ilyen esedező köteles kimutatni, hogy úrbéri telke adóssággal terhelve nincs, és hogy földes urától a kölcsönvehetésre engedelmet nyert és végre helybeli előjáróinak bizonyítványával azt, hogy szorgalma mellett erkölcsi jelleme is tiszta.

15-ik §

A felmondási határidők, melyeket az intézet kölcsönzéseinél szem előtt tartani köteles, következők, u.m.:

A legkisebb mennyiségtől kezdve 2000 pengő forintig három hónap, 2001 pengő forinttól a legnagyobb összegig hat hónap. Mi mellett azonban az Intézetnek szabadságában áll 2000 pfrt-ot meghaladó összegeknél részletes felmondásokat is tenni, mely esetben azok három hónap alatt lesznek leteendőek, melyeknek pontos fizetése ha kimaradna, a tőke felmondottnak tekintetik.

16-ik §

Az adós a választmány megegyezésével részletes visszafizetéseket is tehet a fent meghatározott felmondási határidők alatt, a kamatok azonban minden ily visszafizetett részlettől szinte leteendőek.

17-ik §

A kölcsönöktől beiktatási díj fejében a legkisebb összegtől 50 forint-ig 6 forint, — ezen felül minden 100-tól 20 forint jár.

18-ik §

A társaság előlegez továbbá ingó javakra, jelesül pedig:

- 1-ször status kötelezvényekre,
- 2-ször magán kötelezvényekre,

3-szor árukra és természetvényekre, — arany és ezüst kelmékre, és pedig következő feltételek alatt:

a) Austriai status kötelezvényekre általában, különösen olyanokra, melyek bizonyos névre szólnak, előre bocsájtott rendszeres engedmény mellett Bécsi folyamba mérendő értékük kétharmad részét, és akkor is csak úgy, ha azok egy miskolci lakos által azon lekötetés mellett tétetnek le, hogy valahányszor a letett status kötelezvények folyama 10 percenttel alább száll, ő a megtörtént felszólítás után 24 óra alatt a hiányzó 10 prctet fedezendő, különben szabadságában fog állani az Intézetnek ezen kötelezvényekből annyit adni el, amennyi összes követelésének tökéletes kielégítésére megkívántató lesz.

b) Magán kötelezvényekre az összeg kétharmad részéig, ha előbb engedmény mellett általruháztnak s mindazon biztosítási szabályoknak megfelelnek, melyeket az Intézet maga is a kölcsönöknél megtartani köteles.

c) Árukra és természetvényekre szoros kirekesztésével azoknak, melyek romlásnak kitétetvén, folyó értékük feléig, és úgy, ha a fél a kamatokon kívül magát még a raktári, ha szükség, alkusz, váltó és biztosítási díjak lefizetésére is kötelezi.

Aranyra, ezüstre belértékeik háromnegyedéig, minden tekintet nélkül foglalásukra.

Minden ingó javakra három hónapra adatik előlegezés, mely idő azonban a választmány véleményéhez képest folyamodás útján továbbra is kiterjesztethetik, azon esetben mindazonáltal, ha sem az előlegezés annak lejárat napján le nem tétetett, sem halasztás nem kísértetett, vagy pedig meg sem engedtetett, a választmánynak nemcsak joga, de kötelessége is a zálog eladását azonnal eszközölni, és a felelet terhe nélkül történt eladási árból a félnek csupán annyit szolgáltatni vissza, amennyi követelésének levonása után netalán fennmaradna a kamatok s a 17-ik §-ban említett beiktatási díjak minden előlegezéseknél előre fizetendő és azért azonnal leszámítandók.

19-ik §

Leszámítolási (Escompt) ügyek.

1-ször: A választmány ön belátása szerint amint több vagy kevesebb heverő pénzzel rendelkezhetik, leszámítolási ügyekkel is foglalkozand, e végett vagy saját köréből, vagy a helybeli kereskedők közül hat vizsgálókat választand, ezeknek a leszámítolás végett benyújtott tárgyak lelkiismeretes megvizsgálása kötelességük leend.

2-ször. Határozat hozatalkor a választmányi biztoson kívül a vizsgálóknak kell jelen lenni; a szavazás golyókkal történik és a teljes szótöbbség határoz.

3-ször. A beváltást vizsgáló választmány tagjai saját vagy oly házak váltói felett, melyekkel viszonyban állanak, nem szavazhatnak.

4-szer. A takarékpénztár rangkülönbség nélkül mindenkitől, ha mint jó hitelű ember ismeretes s váltóképes, a reá rendszeresen forgatott váltót beváltja — következő kellékekre figyelmezőleg :

- a) hogy 100 forintnál kisebb és 2000-nél nagyobb értékűek ne legyenek;
- b) a lejárat ideje 3 hónpon túl ne terjedjen ;

- c) Miskolczon fizetendőleg legyen elfogadva ;
- d) rendelményezettek és az akkori birtokosra rendszeresen forgatmányozottak legyenek;
- e) azokért mindenesetre három, a vizsgáló tagok által valóságosoknak ismert aláírók kezeskedjenek, melyek közül legalább kettő miskolczi és váltóképes legyen.

20-ik §

A részvényeseknek részvényük három negyedéig, ha azokat biztosításul beadják, van hitelük.

21-ak §

Az összes részvényesek közgyűlése évenként kétszer, jelesen február és augusztus hó első felében megtartandó. Szükség esetében azonban évközben is összehívandó.

22-ik §

Mind a rendes, mind a rendkívüli közgyűlések hírlap útján közhírré fognak tétetni, a részvényesek különös levél útján meg fognak hívatni, ebben a tanácskozás alá veendő tárgyak kijelölendőek.

23-ik §

A közgyűlésen jelen lévő részvényesek részvényük számához képest bírnak szavazattal, úgy azonban, hogy részvényeik száma, ha tíznél több volna is, szavazatuk csupán tízig terjedjen, csakhogy ezen részvényesek részvényeik hat hónappal a közgyűlés előtt a társaság könyveiben ön nevére átruházassanak. A szavazási jog csupán személyesen gyakorolható.

24-ik §

A közgyűlés következő tárgyakat veszi tanácskozás alá:

- 1-ször. A részvények második telének az egyesület ügyei kiterjesztése végett annak idejében teljesítendő lefizetését.
- 2-szor. A számadások megvizsgálását.
- 3-szor. Az osztaléknak és a tartalékalapba fektetendő pénz mennyiségének meghatározását.
- 4-szer. Az egyesület további fenállhatását.
- 5-ször. Az alapszabályok netalán szükségessé vált módosítását, és végre
- 6-szor. Az egyesületi elnök s választmány megválasztását.

25-ik §

Ha valamely részvényes ezen szabályok 4-ik s 5-ik pontjait illető indítványt akarna tenni, tartozik azt a választmánynak négy héttel a közgyűlés előtt írásban benyújtani s az e feletti véleményét a közgyűlés eleibe terjeszti, – ha pedig az indítvány későbbben vagy a közgyűlésen tétetik, akkor csak az lesz elhatározandó, vajon kell-e e miatt közgyűlést tartani, vagy pedig a tárgyat a legközelebbi nagy gyűlésre elhalasztani.

26-ik §

Az egyesületi elnök a közgyűlésben titkos szavazattal választatik 3 évre, a választmányi tagok egy évre terjedő választása pedig következőképen történik:

A gyűlés előtt egy a részvényesek neveit magában foglaló annyi jegyzék osztatik ki, amennyi szavazattal bírnak a jelenlévő részvényesek, mellyen a jelen lévő részvényes maga részéről megválasztatni kívánt választmányi tagokat megjegyzi; ezen névjegyzetek vizsgálatából nyerendő eredmény következtében azon részvényesek, kik szótöbbséget nyertek, mint megválasztott választmányi tagok, kihirdettetnek, ha pedig egyik vagy másik a választást el nem fogadná, helyébe az utána következő legtöbb szavazatot nyert részvényes lép elő.

27-ik §

Mind a közgyűlésben, mind a választmányi ülésben az elnök viszi az elnökséget s ő hívja azokat össze, – meg nem jelenhetése esetében ő nevezi ki helyettesét a választmányi tagok közül és kiegészíti azokat a legközelebbi közgyűlésig azon esetben, ha valamely választmányi tag helye megürülne; ő nevezi ki egyszersmind a közgyűlésekben választások alkalmával a jegyzék-vizsgálókat.

A pénztárt akármikor megvizsgálandja. Azon esetben, midőn valamely határozat kimondására teljes többség kívántatik, szavazatok egyenlőségénél az elnöki szavazat az eldöntő.

28-ik §

Az elnökhelyettes, aki akadályoztatás esetében az elnököt képviseli, egyszersmind a hármas zár alatti főpénztár egyik kulcsát magánál tartja.

29-ik §

Az intézet ügyeit a közgyűlésen egy évre elválasztott 24 tagból álló választmány kezeli, melynek feje az egyesületi elnök.

30-ik §

Választmányi tagok csak részvényesek lehetnek, kik a hazai törvények által vagyonukról szabadon rendelkezhetnek, jogaik gyakorlatában gátolva nincsenek.

31-ik §

Mindegyik választmányi tag ingyen hivataloskodik s egyenlő szavazattal bír, ennek folytatása alatt köteles lévén egy részvényt az egyesületi pénztárba letenni.

32-ik §

Választmányi ülések rendszeren minden két hétben, vagy az elnök belátása szerint gyakrabban is tartandók. Ezen ülésekben tárgyaltnak minden az intézetet érdeklő ügyek, valamint minden kölcsön miatt benyújtott folyamodások is.

Határozat hozásra, ide számítva elnököt vagy annak helyettesét, hét tag szükséges.

Kölcsön vagy előlegezés megadásánál azonban 9 tag, s ennek szavazás esetében csak kétharmada határoz.

Egyéb ügyekben a teljes szótöbbség dönt.

Választmányi tagok fizetéstelenek.

33-ik §

A társaság, különösen a választmány köteles ügyelni arra, mi az intézet biztosítását és gyarapodását illeti. Azért is a készpénzre mindig szemmel leendő és gondoskodand, hogy az hasztalan ne heverjen; intézkedni fog, hogy a kölcsönérti folyamodások hiányában az arra fordítható tőke a hírlapokban is, ha a szükség úgy kívánná, közhírré tétessék, és hogy a kiadandó tőkék célirányosan, lehetőleg részrehajlás nélkül, kiadassanak, annak idejében bevétessenek, – minélfogva minden követelő kötelezvények évnegyedenként szoros vizsgálat alá veendőik.

34-ik §

Mínthogy az egyesület tőkéinek egy részét ingatlan javakra adandó kölcsönökre fordítja, szükséges, hogy a választmány a kölcsönökért beadott folyamodásoknál különösen ügyeljen arra, hogy a vagyoni állapotot kimutató oklevelek hitelesek legyenek, hogy a biztosításul ajánlott ingatlan javaknak, igazi és pedig a természeti és kicserélési viszonyoknak megfelelő becse vétessék tekintetbe, – továbbá, hogy a vagyoni, annak igazi becsét illetőleg, az ezen esetben minimumul felállított kétszeres biztosság feltételének megfeleljen, és végre, hogy a vagyoni tulajdon legyen a kikötött biztosítást a fennálló körülményekhez képest megbírálandó.

35-ik §

A választmány köteles a biztosításul megajánlott javakra netalán betáblázott terhek hiteles jegyzékét a folyamodótól megkívánni, s megvizsgálni vajon az által a kért kölcsön nem veszélyeztetődik-e? Szintúgy gondoskodand arról is, hogy a folyamodó minden bármi néven nevezendő okleveleket és bizonyítványokat saját költségen szerezzék meg.

36-ik §

A választmány figyelemmel leendő, hogy a kötelezvényt az adós saját kezével írja, vagy ha ez nem történne, két tanú jelenlétében írja alá, a körülményekhez képest hitvесе is, úgy mint a netalán szükséges kezesek is.

37-ik §

Számosabb folyamodók között, amennyiben mindenkinek nem jutna, az nyer elsőbbséget, ki az intézetnek nagyobb biztosságot adni képes, egyenlő esetben pedig annak, ki folyamodását előbb nyújtja be, s éppen azért szükséges, hogy a hivatalnokok a folyamodás benyújtási idejét szigorú renddel feljegyezzék. Ezen felül a kölcsönadásoknál minden legkisebb kedvezés vagy részrehajlás keményen tilalmaztatik. Minélfogva a választmánynak azon egyes tagjai, kiknek harmadízigeni atyafiai kölcsönért folyamodtak, az illető tárgyalatásoknál jelen nem lehetnek

38-ik §

A választmány a főpénztarban tartandó pénzekre, kötelezvényekre, tárgyakra s egyéb oklevelekre gondot viselni köteles. Ez hármassal zárral van elzárva, melynek egyik kulcsa az elnökhelyettesnek, a második a hivataloskodó választmányi biztosnak és a harmadik a pénzkezelőnek gondviselése alatt leendő.

39-ik §

Végre köteles a választmány az egyesületet érdeklő ügyekről évenként terjedelmesen számot adni, mely minden részvényesnek nyomtatásban kiadandó.

40-ik §

A választmányi tagok kötelesek a választmányi ülésekben megjelenni, és betűrendben hetenként három napokon által, melyek kettején bevételek, egy napon pedig kiadások fognak

történni, egymást felváltva a hivatalos órákban, a hivatalban választmányi biztos képében jelen lenni.

41-ik §

A választmányi biztos tartozik hivataloskodása napján minden kivonat-könyvecskét, a naponként be- és kifolyó pénz jegyzékeit, valamint minden egyéb hivatalos irományokat aláírni, a fiókpénztárról vezetendő számadást a hivatalos napokon berekeszteni, és azt a fiókpénztár kulcsával együtt, valamint a főpénztár kulcsát és az őrizetére bízott hivatalos pecsétet is, utódjának általadni. Ő viszi az elnökséget a leszámítolást kezelő választmány üléseiben, köteles továbbá a naponként beadott folyamódásokat átnézni, azokra a kiadás keltét feljegyezni, azokat a választmányi ülésekben leendő tárgyalás végett az elnöknek beadni. Hasonlóképpen aláírja a más nevére forgatott részvényeket, a visszaváltott kivonat-könyvecskéket keresztül vágja, s igazolás végett azokat a főpénztárba beteszi.

42-ik §

Fizetési hivatalnokok:

- a) egy pénztárnok,
- b) egy könyvvezető,
- c) egy intézeti szolga.

Ez utolsót kivéve köteles mindenik jóállás fejében kétannyi biztos jóállást kimutatni, mint a mennyi fizetést húz; ha ezt pénzben teszi, attól 6 száztóli kamatja jár.

43-ik §

A pénzkezelő a hivatalos napokon be- és kifolyó pénzekről jegyzőkönyvet vezet, mely a választmányi biztosnak a fiókpénztári számadás berekesztésénél alapul szolgál; hasonlóan ő viszi a főpénztári jegyzőkönyvet is, és őrizete alatt tartja a fő- és fiókpénztár egyik kulcsát.

44-ik §

A könyvvezető viszi a tőkebetétek és kiadási jegyzőkönyvet, melybe az intézethez benyújtott folyamódásokat sorszám szerint és csak kivonatban beiktatandja, ezeken kívül a választmányi ülések jegyzőkönyvét és szükséges levelezéseket, a részvények átruházását is ő eszközli, miért az átíratás díjját, 30 krt. bevévén, azt a pénztárnak általadni köteles; teljesíti a számadásokat, számvevő az Escompt) leszámítolási ügyekben, s az ő gondja a pénzbehajtás is.

45-ik §

A szolga viszi a meghívásokat, posta járást, s egyszóval minden hivatalos járást s más szolgálatot ő végez, magán ügyekben azonban szolgálatával élni tilos.

46-ik §

A Takarékpénztár történhető megszűnte esetében a társaságnak egész tiszta vagyona a részvényesek között részvényük arányához képest föl fog osztatni.

47-ik §

A pénzek számítása pengőben történend, három húszast számítván egy forintban.

Kelt Miskolczon, november 13-án 1844.

Bárány Farkas

Ideiglenes jegyző

Báró Vay Lajos

Ideiglenes elnök

**A MISKOLCZI TAKARÉKPÉNZTÁR
EREDETI ALAPÍTÓ RÉSZVÉNYESEINEK NÉVSORA 1845-BEN**

<i>Név</i>	<i>drb</i>	<i>Név</i>	<i>drb</i>
<i>Abaffy János</i>	2	<i>Kutzer Eduárd</i>	1
<i>Bernáth György</i>	2	<i>Lukáts Lajos</i>	1
<i>Beerman Klára</i>	6	<i>Latkóczy József</i>	1
<i>Bénisz József</i>	1	<i>Lichtenstein József</i>	6
<i>Begovsevit Ignáczné</i>	1	<i>Lónyai Ferencz</i>	1
<i>Bárány Farkas</i>	3	<i>Margonyai Gábor</i>	2
<i>Beregszászi Mihály</i>	1	<i>Máriássy Kálmán</i>	2
<i>Balogh Péter</i>	1	<i>Mári Pál</i>	1
<i>Bukó Bálint</i>	2	<i>Máriássy László</i>	4
<i>Broizem Herman</i>	1	<i>Máriássy Menyhért</i>	1
<i>Dancz Julianna</i>	2	<i>Öz. Majthényi Gáborné</i>	10
<i>Deák Ferencz</i>	1	<i>Majthényi Pálné</i>	5
<i>Gr Dessenffy Emil</i>	5	<i>Mihalovics János</i>	2
<i>Öv. Dióssy Antalné</i>	2	<i>Miklós Ferencz</i>	1
<i>Dominkovics Lajos</i>	4	<i>Neubron Vilma</i>	2
<i>Dobozzy Dániel</i>	2	<i>Nagy Gedeon</i>	5
<i>Dudok Pál</i>	2	<i>Noszticius János</i>	1
<i>Doronelhy Alajos</i>	2	<i>Okolicsányi Jánosné</i>	1
<i>Farkas Antal</i>	2	<i>Orczy János</i>	4
<i>Fogler József</i>	2	<i>Paulikovics Pál</i>	1
<i>Fekete István</i>	1	<i>Papp János</i>	2
<i>Furman János</i>	5	<i>Palóczy László</i>	1
<i>Furman Ferdinánd</i>	5	<i>Palóczy Szerén</i>	1
<i>Furman Frigyes</i>	2	<i>Pilta Jánosné</i>	2
<i>Fodor Ferencz</i>	1	<i>Pilta Miklós</i>	2
<i>Garas Sámuel</i>	1	<i>Pilta János</i>	2
<i>Greuter Antal</i>	2	<i>Pilta Ádám</i>	1
<i>Gencsy László</i>	2	<i>Patzauer Fáni</i>	1
<i>Gencsy József</i>	4	<i>Polgári Egylet</i>	2
<i>Gerga Spira</i>	1	<i>Pollák Jakab</i>	1
<i>Gömöri Jusztin</i>	1	<i>Povoszký István</i>	1
<i>Grünbaum Dániel</i>	10	<i>Propper Ignác</i>	1
<i>Gombos Ágoston</i>	1	<i>Popovics György</i>	1
<i>Hajnalkövi József</i>	1	<i>Ragályi Ábrahámné</i>	1
<i>Hauptman Ferencz</i>	1	<i>Ragályi Jánosné</i>	10
<i>Hauptman János</i>	1	<i>Id. Ragályi Zsigmond</i>	4
<i>Herke Lajos</i>	4	<i>Ragályi Károly</i>	2
<i>Hersenyi János</i>	1	<i>Ragályi József</i>	1
<i>Hegedús József</i>	2	<i>Stern József</i>	3
<i>Hirsabek Jakab</i>	4	<i>Szalay Antal</i>	1
<i>Ifj. Jubász István</i>	2	<i>Szatmáry Pál</i>	1
<i>Kaan Henrik</i>	2	<i>Szepessy László</i>	6
<i>Kérészi Dániel</i>	1	<i>Szepessy József</i>	2
<i>Kiss Károly</i>	4	<i>Szűcs György</i>	2
<i>Kiss Gábor</i>	1	<i>Öz. Szűcs Sámuelné Barkasy Klára</i>	1
<i>Klaudisz Venczel</i>	1	<i>Sztranyovszky János</i>	4

<i>Koller József</i>	2	<i>Sütő János</i>	3
<i>Korláth András</i>	4	<i>Skarpely Ferencz</i>	1
<i>Kovács György</i>	1	<i>Szemere Bertalan</i>	1
<i>Kraudy László</i>	1	<i>Szepsesy Szabó István</i>	1
<i>Kun József</i>	4	<i>Steinhaufel János</i>	1
<i>Kun István</i>	1	<i>Schwarz Salamon</i>	1
<i>Kun Miklós</i>	1	<i>Szmretsányi Ernest</i>	2
<i>Kun Lajos</i>	2	<i>Schlechtig István</i>	1
<i>Id. Kun János</i>	2	<i>Tajthy József</i>	10
<i>Ifj. Kun János</i>	1	<i>Tutzenthaler Sándor</i>	1
<i>Ragályi Ferenc</i>	1	<i>Törös Tamás</i>	2
<i>Özv. Ragályi Ábráámné</i>	1	<i>Br. Vay Miklós</i>	10
<i>Özv. Rajkovic Györgyné</i>	2	<i>Br. Vay Lajos</i>	10
<i>Somogyi László</i>	1	<i>Vadnay Berta</i>	1
<i>Soós Jánosné</i>	2	<i>Vágó József</i>	1
<i>Soltész Nagy János</i>	2	<i>Weinhandler Mózes</i>	2
<i>Id. Schlechtig István</i>	2	<i>Zuckerman del Jon.</i>	1
<i>Stern Jakab</i>	3	<i>Zuckerman del Mór</i>	1

A MISKOLCZI TAKARÉKPENZTÁR ALAPSZABÁLYAI.

A kereskedelmi törvény értelmében módosítva 1876. június 25.

I. Fejezet.

A társulat célja, székhelye és czége

1. § A társulat célja betétek elfogadása és azoknak gyümölcsöző kezelése által a takarékossgot s tőkék képzését s ezen tőkéknek biztos elhelyezésével saját részvénytőkénének hasznosítása mellett a földművelés, ipar és kereskedelem, valamint általában a közvagyonosodás érdekeit is előmozdítani
2. § A társulat székhelye Miskolcz
3. § A társulat czége **MISKOLCZI TAKARÉKPENZTÁR**, mely a miskolczi kir. törvényszéknél bejegyeztetik.

II. Fejezet

Alaptőke

4. § A miskolczi takarékpénztár alaptőkéje 96.000 frt, mely 320 darab teljesen befizetett 300 forintos részvényekből áll.
Ezen 96.000 frt részvény-alaptőke, valamint az azzal egy természetű tartaléktőke a betétesek biztosítására szolgál.
5. § A részvények száma 320.
6. § Minden részvény határozott összegről, azaz 300 o. é. frt-ról szól, bizonyos névre van kiállítva és szelvényekkel ellátva.
7. § A részvények engedmény, örökösödés és a törvény által megengedett egyéb szerzési módon átruházhatóak.
8. § A részvény átírása a törvényes szerzési mód igazolása után eszközöltetik, átírási díj 2 frt vétetvén a szabályos bélyegen kívül.
9. § Minden részvénynek folyó száma van, minden folyó szám alatt a részvénykönyvben egy külön lap áll nyitva. melyen a részvénytulajdonos neve, a történt átírás és az osztalék kifizetése bejegyeztetik.
10. § Elvesztett részvények és szelvények a magánokiratokra nézve a törvényben megállapított eljárás szerint semmisítendőek meg.

III. Fejezet

Tartaléktőke

11. § I. A tartaléktőke rendeltetése, hogy rendkívüli kiadások, veszteségek fedeztethessenek anélkül, hogy az alaptőkéhez kelljen nyúlni, továbbá, hogy az üzlet terjedése esetében a megszorodott betéti tőkék részére biztosítékul szolgáljon, s ezáltal az alaptőkének évről-évre növekedő támasza legyen.
- II. A tartaléktőke képeztetik s növekedik következő forrásokból:
 - a) az évi üzleti tiszta nyeresemény részletének legalább 5 szántólijából;
 - b) az egyes részvényosztalékokra eső és egy forintot ki nem ütő krajczárokból;
 - c) a már elveszetteknek tekintett és a tartaléktőkéből fedezett, de késebben visszatérült összegekből;

- d) a tartaléktőke öt százalékos kamatából;
- e) az elárverezett kézi zálogok árából felmaradt s a zálogtulajdonos által 3 év alatt ki nem vett feleslegekből.

III. A tartaléktőkének, ha a fent elősorolt forrásokból a részvényalaptőke felére felgyarapodott, további nevelése beszünttetetik.

IV. Fejezet.

Osztalék

12. § Osztalék azon fölösleg, mely a betevőket illető folyó és tőkésített kamatoknak, nemkülönben a kezelési és minden egyéb költségeknek, adónak, a kötvények, váltók és előlegek után eredt veszteségek kárpótlásának s végre a március hó első vasárnapján tartandó rendes közgyűlés által a tartaléktőke nevelésére s jótékony célokra rendelendő összegeknek visszatartása után az évi üzlet jövedelméből fennmarad és a részvényeseknek részvényeik után osztalékképp kifizettetik.

13. § Ha az intézetet valamely veszteség érné és annyi kárt szenvedne, hogy az alaptőke 96.000 forintnál kevesebb összegre olvadna le: ez esetben a 12-ik § értelmében veendő tiszta jövedelemből mindenekelőtt az alaptőke egészített ki 96.000 forint erejéig, s a részvények után osztalékképp csak azon jövedelmi felesleg osztathatik ki, mely ezen kiegészítés után fennmarad.

V. Fejezet.

Általános határozatok

14. § A takarékpénztár évi forgalmának kimutatása és a kereskedelmi törvény 199. §. értelmében összeállítandó mérlege, évenként a közgyűlés előtt 8 nappal közzé tétetik, és ezen kimutatás a kereskedelmi törvény 198.§ rendelete szerint a miskolci kir. törvényszékhez beterjesztetik.

15. § Minden félév végével a betételekre nézve zárszámadás készítettik.

VI. Fejezet.

A társulat tartama és feloszlása

16. § A miskolci takarékpénztári részvényes társulat ezen szabályok alapján fennáll mindaddig, amíg a részvényesek annak feloszlását közgyűlésileg az összes részvények e kétharmadrésznyi szótöbbséggel el nem határozzák, mely határozat által a társulatnak, mint takarékpénztárnak, további működése megszűnik.

17. §. Ha a társulati közgyűlés a felosztást elhatározta, a kereskedelmi törvény V. fejezete 201–207. §-ainak ide vonatkozó szabályai nyernek alkalmazást.

18. §. A takarékpénztárt terhelő minden jogos követelések kiegyenlítése és az alaptőkének levonása után felmaradó tiszta vagyon – ideértve főképp a részvényesek osztalékrészeinek bennhagyásából alakult tartaléktőkét is – a részvényesek között felosztandó.

VII. Fejezet.

A társulat szervezete

19. §. A társulat szervezete áll:

- a) a részvényesek közgyűléséből;
- b) az igazgatóságból;
- c) a felügyelőbizottságból;
- d) a választmányból.

VIII. Fejezet.

A közgyűlés

20. §. Mindazon jogokat, melyek a részvényeseket a társulat ügyei tekintetében illetik, a részvényesek összesége a közgyűlésen gyakorolja.

21. §. Az intézet évenként a számadás átvizsgálása után március hó 1-ső vasárnapján rendes. s a mikor a szükség kívánja, rendkívüli közgyűlést tart, miről a részvényesek a közgyűlési tárgyak megnevezésével a magyarországi hivatalos lap és a helybeli lapok útján s külön meghívó jegyek szétküldése által 15 nappal előbb értesíttetnek.

22. §. A közgyűléseken a szavazati jogot a részvényes vagy személyesen, vagy részvényes meghatalmazottjai által gyakorolja: ha testület a részvény birtokosa, jogi képviselője érte szavazatképes.

Minden részvény után egy szavazat illeti a részvénytulajdonost, de sem saját részvényei után, sem meghatalmazotti minőséggel egyesítve 10 szavazatnál többel senki sem bírhat.

23. §. Hogy valaki szavazhasson, szükséges, hogy részvénye a közgyűlés előtt 3 hónappal saját nevére átruházva legyen. Az örökös azonban, ha az öröklött részvényt nevére átíratta, a közgyűlésben bármikor szavazattal bír.

24. §. Rendkívüli közgyűlésre összehívhatja az igazgatóság a részvényeseket:

- a) valahányszor ezt a társulat érdekében állónak találja;
- b) valahányszor annak egybehívását az alaptőke egy tizedrészét képviselő részvényes vagy részvényesek az ok és cél kijelölése mellett követelik.
- c) A felügyelő bizottság is összehívhatja a közgyűlést a törvényben meghatározott esetekben.

25. §. Közgyűlésen csak oly indítványok tárgyalhatnak, melyek a közgyűlés kihirdetését megelőzőleg legalább 15 nappal az igazgatóságnál írásban bejelentettek.

26. §. Közgyűlések tartására legalább huszonöt oly részvényes jelenléte kívántatik, akik a kibocsájtott részvények legalább egy ötödrészét képviselik; e föltételek hiányában 15-öd napra újabb közgyűlés hívandó össze, melyben a megjelenendő részvényesek érvényesen határoznak. A közgyűléseken csak azon tárgyak vehetők tel, melyek az első közgyűlésre kitézve voltak.

27. §. A közgyűléseken elnököl és a tanácskozásokat vezeti a közgyűlés által évégett esetenként választott részvényes tag, kinek egyenlő szavazatok esetében szavazata döntő. A jegyzőkönyvet vezeti a titkár, vagy akadályoztatása eseten a közgyűlés által nevezett jegyző, ezt pedig hitelesíti a közgyűlés által nevezendő 5 részvényes tag.

28. §. Azon tárgyak, melyek különösen közgyűlésre vannak fenntartva, következők:

1-szor. Az igazgatóság, a felügyelő bizottság és választmány titkos szavazattal megválasztása és elmozdítása.

2-szor. A társulat állásáról teendő igazgatósági jelentés és javaslatok tárgyalása, ennek alapján a számadások megvizsgálása, a mérleg megállapítása, a nyereség felosztása. A zárszámadás és mérlegnek a közgyűlés által történt jóváhagyása az igazgatóság és felügyelő bizottságnak felmentvényül szolgál.

3-szor. Egyesülés más társasággal.

4-szer. Az alaptőke leszállítása vagy felemelése.

5-szor. Az alapszabályok módosítása.

6-szor. A társulat feloslása s a felszámolók kirendelése.

29. §. Az alapszabály módosítása életbeléptetés előtt a kereskedelmi törvény 181. §. rendelete szerint a törvényszéknek cégjegyzékbe bevezetés végett bejelentendő. Mennyiben ily módosítás a betevők jogaira vonatkoznék, afelől azok az országos hivatalos és helybeli lapban értesítendő, s csak a közzétételtől számított 1 hó múlva érvényes reájuk nézve.

30. §. A 28-ik §. 3. 4. 5. 6-ik pontja esetében a részvényeknek legalább egyharmadát bíró részvényesek jelenléte, a jelenlevők szavazatának kétharmadrész többsége, minden egyéb esetekben csak általános szavazattöbbség kívántatik a határozatok érvényességéhez.

31. §. Ha a 28-ik §. 3. 4. 5. 6-ik pontja béli esetek iránt határozat hozatalra külön egybehívott közgyűlésen a 30-ik §.-ban megkívánt számú részvényes nem jelennek meg, 15 napra e körülmény felemlítésével újabb közgyűlés hívandó egybe, melyben a megjelenő részvényesek – tekintet nélkül azok számára – érvényesen határoznak.

IX. Fejezet.

Az igazgatóság.

32. §. Az Igazgatóság áll 4 tagból, kiket a közgyűlés 3 évre választ titkos szavazattal, egyikét közülük vezérigazgatói minőségben, kiknek évi díjazását a közgyűlés állapítja meg.

33. §. Oly pénzüzetek igazgatói, melyek betéteket bármily alakban kamatozásra elfogadnak, s részvényeseiknek osztalékot fizetnek, az Igazgatóság tagjai nem lehetnek.

34. §. A társulatot az igazgatóság képviseli: eszközli a cégjegyzést, melynek érvényéhez a cím-bélyeg előnyomása vagy előírása mellett a bejegyzett 4 igazgató közül két igazgatónak, vagy egy igazgató s e célra az igazgatóság által meghatalmazott s törvényszéki bejegyzett titkár aláírása szükséges.

35. §. A társulat ügyeit jelen szabályok alapján s a kereskedelmi törvényben körülírt jogok és kötelezettségek mellett az igazgatóság vezeti; ügyrendjét maga állapítja meg.

36. §. Ha az igazgatóság valamelyik tagja időközben meghal, vagy kilép, helyét a legközelebbi közgyűlés választás útján tölti be; a megválasztott tag működése azon időtartamra terjed, melyre a kilépett vagy elhalt tag meg volt választva.

37. §. Az igazgatóság – vasárnap és ünnepnapokat kivéve – naponként ülést tart. Megbíralja a benyújtott váltókat, elintézi a kölcsönkérvényeket és ezen ügyekben a titkár és a napibiztos is szavazattal bírnak.

A váltóbírálat jegyzőkönyvét vezeti a napibiztos, választmányi tag, a kölcsön kérvények és egyéb ügyekről pedig a titkár. Érvényes határozathozatalra legalább 4 tag jelenléte s a szavazatok egyhangúsága kívántatik meg. Midőn valamely esetben ezen egyhangúság nem éretett el, vagy oly fontos ügy elintézése forog fenn, mely az igazgatóság hatáskörét haladja, ily esetekben határozni a választmány van jogosítva.

38. §. A társulat követelésének biztosítása szempontjából feljogosítottak az igazgatóság végrehajtás alá kerülő oly ingatlanságokat, melyekre a társulat követelése bekebelezve vannak, követelése erejéig nyilvános árverésen megvenni, s azokat a társulat érdekei szemmél tartásával el is árusítani.

39. §. Az évi mérleg, valamint a társulat egyéb hirdetményei is az igazgatóság által az országos hivatalos és helyi lapban tétetnek közzé.

A részvényesek által közgyűlési tárgyalások végett beadott indítványokat az igazgatóság a közgyűlési hirdetménybe felveszi, és véleménye kíséretében közgyűlés elé terjeszti.

40. §. Havonként előre átvizsgálja a lejárandó váltókat, a kötvények és előlegezések tárczáját pedig félevenként, s azok iránt a netalán szükségelt intézkedéseket teljesíti.

41. §. Minden hóban legalább egyszer a pénztár állását megvizsgálja.

42. §. A hivatalnokoknak szorgalomdíját javaslatba hozza, vagy hanyagság esetében a megintést, vagy felfüggesztést elrendeli, a nyugdíjazás esetén a nyugdíjszabályzat értelmében eljár.

43. §. Utalványozza az ügyleti rendszeres és egyéb felmerülhető kiadásokat.

44. §. Ajánlatba hozza a választmány előtt a helyi szükségletek es alkalmoszerűség szerint a betétek, a kölcsönök, előlegek és leszámítás-díjak kamatlábát, teles pénztármaradványok esetében azok biztos és ideiglenes gyümölcsözéséről gondoskodik.

45. §. Az igazgatósági tárgyalásokról rendes jegyzőkönyv vezetendő, amely havonkénti választmányi ülésre beterjesztendő.

X. Fejezet.

A felügyelő bizottság.

46. §. A felügyelő bizottság áll 3 tagból, kiket a társulati rendes közgyűlés évről-évre választ a részvényesek közül titkos szavazattal.

47. § A felügyelő bizottság ellenőrzi a társulat ügyvezetését a kereskedelmi törvényben körülírt jogok és kötelezettségek mellett, kebeléből elnököt választ, ügyrendjét megállapítja.

48. §. Ha a felügyelő bizottság valamelyik tagja időközben meghal, vagy kilép, helyét a legközelebbi közgyűlés választás útján tölti be; a megválasztott tag működése azon időtartamra terjed, melyre a kilépett vagy elhalt tag meg volt választva.

XI. Fejezet.

A választmány.

49. § A választmány áll a közgyűlés által 2 évre titkos szavazattal választott helybeli 14 részvényesből.

Az első évben megválasztottak fele, az első év eltelte után sorshúzás útján kilép, s helye új választással töltetik be, a kilépők is azonban újra megválaszthatók Azutáni években mindig azok lépnek ki, a kik megválasztásuknál fogva két évig voltak a választmány tagjai.

Az időközben elhalt választmányi tag helyét az foglalja el, aki a választáskor a rendes tagok száma után legtöbb szavazatot kapott.

50. § A választmány üléseinek, melyek rendszerint minden hó első szombatján tartatnak, szükség esetében többször is összehívhatók az igazgatóság által, szavazati joggal kiegészítő tagjai még:

- a) a felügyelő bizottság,
- b) az igazgatóság,
- c) a titkár, ki a jegyzőkönyvet vezeti.

51. § A választmány saját kebeléből egy év tartamára titkos szavazattal egy elnököt választ, aki a tanácskozásokat vezeti, a jegyzőkönyvet a titkárral együtt aláírja, s egyenlő szavazatoknál dönt. A választmány jegyzőkönyvének hitelesítésére az elnökön kívül még 2 tag küldetik ki. A jegyzőkönyv azonban a következő választmányi ülésben is felolvastatik.

52. §. A társulat hivatalnokait a választmány választja titkos szavazattal és általános szótöbbséggel: meghatározza évi fizetésüket: elbocsátásukról, nyugalmába helyezésükéről is határoz; ez esetekben azonban a tagok a tárgy megnevezésével hívandók egybe.

53. §. Az igazgatóság által egyhangúlag el nem dönthetett, vagy fellebbezett, vagy nagyobb fontosságú ügyekben ő van hivatva határozni.

Ellenőrzi az igazgatóság eljárását, s e végett ennek jegyzőkönyveit havi üléseiben egész terjedelmében felolvastatja.

Az igazgatóság s felügyelő bizottság rendes és rendkívüli előterjesztései s jelentése a közgyűlés elébe terjesztés előtt hozzá intézendők, s általa bírálандók meg.

A választmány rendes tagjai az igazgatóság által a társulat üzleti menetének ellenőrzése végett napibiztosi rendben beosztván, mint ilyenek, a kitűzött napokon a hivatalhelyiségben folyton megjelenni, a rendre, gyors és üzletszerű előzetes hivatali bánásmódra ügyelni, a betételeket és azokra tett kivételeket ellen jegyezni, a napi pénztármaradványt felszámolni kötelesek.

Jelzálogos kölcsön kérések ügyében a fekvőségnek helyszínén megbecsülésére a vezérigazgató által kiküldve eljárni, s szabályos jelentést tenni tartoznak.

54. §. Választmányi ülésekben határozathozatal érvényességére legalább 10 tagnak jelenléte és általános szavazattöbbség szükséges, kivéve kölcsön megszavazásának eseteit, amikor a jelenlévők kétharmad többsége kívánatik meg.

Magában értetik, hogy személyileg vagy hivatalilag érdeklettek az érdeklét ügyekben szavazással nem bírnak.

XII. Fejezet.

A társulat üzletköre

55. §.

- a) Az elfogadott betételeket kamatozás végett:
- b) Előlegez állam- és hitelpapírokra, valamint teljesen befizetett névértékű idegen részvényekre, melyek a bécsi és pesti pénzcsernokban árfolyammal jegyeztetnek
- c) Leszámítól és visszleszámítól váltókat és kereskedelmi utalványokat.
- d) Vétel vagy engedmény útján átvesz jelzálog által biztosított magán kötelezvényeket, valamint oly községi kötelezvényeket, melyek a közjavadalmak lekötése mellett illetékes felettes hatóság jóváhagyásával bocsátottak ki.
- e) Kölcsönt ad ingatlanokra jelzálogi bekebelezés mellett és biztos jótállók aláírásával ellátott kötvényekre.
- f) Kölcsönt ad törvényhatósági és községi javakra és javadalmakra, az illető felsőbb hatóság jóváhagyása mellett.
- g) Vásárol ingatlanokra kibocsátott zálogleveleket, a magyar állam kötvényeit, államilag biztosított vállalatok elsőbbségi kötvényeit, értékpapírokat és ugyanazokat eladhatja.
- h) Részt vesz állami és egyéb nyilvános kölcsönökben azoknak teljes vagy részben átvállalása által.

XIII. Fejezet.

A betétek

56. §. Minden betétkönyvecske magában foglalja az intézet azon szabályait és határozatait, melyek a betevő közlekedőkre vonatkoznak.

57. §. Minden betevő egy betétkönyvecskét kap, melyben a betevő által mondott név, a betett összeg mennyisége betűvel és számmal, a betétel éve, hava és napja a pénztárnok által a betétkönyvecskék folyó száma pedig, s a hivatalos betét-számlakönyv illető lapjának száma a könyvvivő által jegyeztetik fel.

Minden betétel és visszafizetés a napibiztos, pénztárnok, könyvvivő aláírásával láttatik el.

58. §. Egy betétkönyvecskére a betétel legkisebb összege egy forint.

A betéttőke kamatai egész forint után számíttatának csak, krajczároktól kamat nem jár.

A betett tőke a betét napját követő naptól a kivételt megelőző napig kamatozik

59. §. A kamatláb magasságát körönként az igazgatóság ajánlatára a választmány határozza meg. A határozat kihirdetendő – ha lejjebb szállítottak az kamatláb, a határozat csak a hivatalos és helybeli lapokban történt közzététel napjától egy hó múlva vetethetik foganatba.

A kamat kamatja azon kamatlábbal tőkésítetik, mellyel maga az eredeti tőke.

60. §. Felmondás nélkül kiadatik 100 frt, 10 frt-tól 500 frt-ig fél hó, 501 frt-tól 1000 frt-ig egy hó, 1001 frt-tól 2000 frt-ig két hó, 2000 frt-tól 10000 frt-ig 3 hó, 10.000 forinttól végtelenig 6 hó a felmondási idő.

Történhetik a felmondás vagy személyesen a hivatalos helyiségben, vagy a hivatalhoz írott bérmentes levél által is, melynek címlapján a felmondás feljegyzendő, jelzetében pedig kiírandó a könyvecske folyó száma, a betevő neve, a felvenni kívánt összeg és a pénz felvételére leendő megjelenés ideje. A betételek, ha a pénztár állása megengedi, előbb is kifizettetnek.

A felmondást s az ezt követendő szabályszerű vagy engedélyezett kifizetési határnapot a pénztárnok saját felmondási könyvébe bejegyzi, s az iránt a felmondót, ha szükséges, tudósítja.

61. §. Akinek több 100 frt-os vagy azon alóli összegekről szóló könyvecskéi vannak, azoknak egy napon, egy összegben felmondás nélküli kifizetését nem igényelheti, s azokra nézve is összesen a kiadni kívánt mennyiség szerint a fentebbi §-ban kijelölt felmondási időt kell megtartania, s egymásután következő több napokon 100 és 100 frt ki nem vehető. Ugyanez tartandó meg a nagyobb összegű betétek több könyvecskéinek birtokosára nézve is. Ha ezen betétkönyvecskéiket egyszerre felmondani akarnák, nem az egyes betéti könyvek béli összeg, de együttesen véve mindnyájuké mérvadó a felmondási idő meghatározásánál.

A felmondott összegnél a ki nem vett kamatok összege is a betéti tőkével egy tekintet alá jön.

A felmondott, de ki nem vett pénzek kamatozása a fizetésre kijelölt naptól addig szünetel, amíg a további bennhagyás iránt a betevő nem jelentkezik.

62. §. A betett tőkére nézve annak felmondása előtt legalább is annyi időre menő bent tartást igényel a takarékpénztár, amennyi idő azon összegre nézve a felmondás napjától a köteles visszafizetés napjáig a 60-ik §-ban ki van jelölve.

63. §. A betett tőke után járó tiszta kamatok akár tőkésítették már, akár nem, rendszeren kétszer adatnak ki egy évben t.i. január és július hó utó felében. Azonban a betevők kényelme végett ezen rendszeren túl is kiadatik a tiszta kamat bármely hivatalos napon, a kivétel napját előző naptári félév végéig. Azontúl már a tőkével egy tekintet alá esvén, kivehetése végett felmondás szükséges.

64. §. A bent hagyott kamatok iránt semmi utánjárás nem szükséges, azok a betevők javára a hivatalos betéti számlakönyvekben pontosan kamatozandó új tőkévé alakítatának január 1-én és július 1-én. Ha t.i. a tőkék ezen időszakig bent voltak. Amely betételek pedig január 1-én még nem 6 hónaposak, azoknak kamatai, a betételt legközelebb követő július 1-én minden addig elmúlt hónapokra összesen tőkésítettnek, azután pedig rendszeren félévenként. Hasonlóképpen, amely betétek július 1-én 6 hónapnál kevesebb ideig voltak benn, azoknak kamatai a betétel után legközelebb eső január 1-én az addig eltelt hónapokra összesen tőkésítettnek, azután pedig rendszeren félévenként.

A takarékpénztár a betételek után járulandó kamat krajczárok tört részét számításba nem veszi.

65. §. Aki a betétkönyvecskéivel a hivatalban megjelenik, s a betett pénz visszafizetését kívánja, az a könyvecske törvényes birtokosának tekintetik, s neki a járuló összeg – anélkül, hogy a név szerint bejegyzett betevővel személyes ugyan azonosságát igazolni tartoznék – ki is fizettetik, ha csak megsemmisítési eljárás, vagy bírói tilalom,

vagy a 67-ik §-ban említett ideiglenes intézkedés a kifizetést nem gátolja. Akkor sem

adatik ki a betett tőke és kamata az azt kivenni kívánó, de arra nyilván fel nem jogosított idegennek, ha a betevő betétkönyvecskéjébe s az avval egyező hivatalos betétiszámlakönyvbe betétel

alkalmával saját névalírása mellett bejegyeztette, hogy a betett összeg csak neki személyesen, vagy engedményesének, vagy meghatalmazottjának fizettethetik ki.

66. §. Ha oly betéti könyvecske, melybe a betevő a kifizetést a 65-ik §. szerint saját személyére kötötte ki, engedmény vagy eladás útján más birtokába jutna és ez jelennék meg a pénzfelvétel végett, – köteles az engedményben vagy eladási szerződésben megnevezett egyénnel való személyes ugyan azonosságát két ismeretes és hiteles tanúnak az illető törvényes hatósága hitelesítésével ellátandó bizonylatával igazolni, – s az igazoló okmányok a kiváltott betétkönyvecskéhez csatolandók.

67. §. Ha valamelyik betétkönyvecske elvesz, és afelől az intézetnek jelentés tétetik, ezen bejelentés a hivatalos betéti számlakönyvbe bejegyeztetik, s a takarékpénztári hivatal ilyen könyvecskére sem tőkét, sem kamatot ki nem fizet. Azonban ezen bejelentésnek a kifizetést feltartóztató ereje csak 30 napig tart, mely idő alatt az illető félnek áll kötelességében a szóban forgó betételre nézve az annak biztosítására szükséges, s általa teljesített törvényes intézkedésről a hivatalt bíróilag tudósíttatani, mivel különben a letelt határidő után a történt bejegyzés a hivatal által kitöröltetik.

68. §. Ha az elveszettnek állított betétkönyvecskére nézve a magánúton való bejelentést 30 nap alatt a könyvecske megsemmisítéséig tartandó bírói letiltás nem követi, s 30 nap után valaki ezen könyvecskét a hivatalban kifizetés végett bemutatja, a bemutató a 65-ik §. tartalma szerint a könyvecske törvényes tulajdonosául tekintetik, s követelését a hivatal teljesíteni köteles, az ahhoz való birtokjognak igazolását nem igényelhetvén.

69. §. Az elveszett könyvecskek megsemmisítésének kieszközlése végett az illető fél részére az a hivatalos betételi számlakönyvből, a betétel és kivétel összegét mutató kivonat adatik át, a megsemmisítést tudató okirat előmutatása után pedig az elveszett betétkönyvecskének másolata adatik ki az illető fél térítvénye mellett. E körülmény a hivatalos számlakönyvben, mint a másolatos betétkönyvecskében is megjegyzendő.

70. §. Az elveszett betétkönyvecske megsemmisítésénél ugyanazon eljárás követendő, mely a magán okiratokra nézve a törvényben megszabva van.

Takarékpénztári betétkönyvecskek megsemmisítési határideje ugyanaz, melyet a magán okiratokra a törvény előír.

71. §. A betételek és azok kamatai az utolsó betétel napjától számítandó 30 év alatt évülnek el, az elévülési időt azonban nemcsak a későbbi betét, hanem a tőke vagy kamat bármi részének kivétele is megszakasztja, következőleg az elévülés ideje, a történt megszakítás napjától leendő számítandó. Az elévült betételek az intézet tartaléktőkéjéhez csatolandók.

XIV. Fejezet.

Előlegezések.

72. §. A takarékpénztár előlegez olyan hitelpapírokra, melyek a pesti vagy bécsi börzén jegyeztetnek, mindezekre börzei árfolyamú kétharmadrészig adatik előleg 3 hónapra. Szintén előleget ad az intézet kézi zálogokra, arany és ezüst pénzekre, ékszerekre, arany és ezüst tárgyakra és eszközökre belértékük háromnegyed részéig ugyancsak 1-től 3 hónapra, a szabályos kamat és díjak előleges levonása után.

73. §. Az állam- és egyéb hitelpapírokat az előleget kérő fél átadja a pénztárnoknak. Az átvett hitelpapírok az igazgatóság által megvizsgáltatván, kiszámított folyamú értékük kétharmadához képest a törvényes kamatok és díjak lefizetése mellett kiadatik azokra folyamodónak a szabályos előleg.

Ha hitelpapírokra alapítandó előlegért nem miskolczi lakos folyamodik, köteles e tárgyra nézve, mielőtt az előleget fölvenné, egy miskolczi lakos ismeretes egyént megbízni, kinek neve a

hivatalos számlakönyvbe beíratik; szintén beíratik oda az előleget nyert fél lakása vagy tartózkodási helye.

Hitelpapírokra előleget nyerő fél köteles térítvényt adni, melynek erejével kötelezi magát, hogy ha az előlegezési idő lefolyásáig az általa fedezetül letett status-kötvények és egyéb hasonló nemű hitelpapírok börzei árfolyama 10 százalékkal lejjebb szállana, a hozzá, vagy miskolczi megbízottjához intézett felszólításra három nap alatt a hiányzó 10 százalék összeget kipótolja, mit ha ezen idő alatt nem teljesítene, vagy lejártakor hitelpapírjait ki nem váltaná, jogot ad az intézetnek azokat mind, vagy azokból annyit, mennyi az összes előleges költségek teljes kifizetésére elégséges, eladni, vagy valamely kereskedői ház közbenjárásával eladatni.

A hitelpapírok eladása esetében a takarékpénztárnak kielégítése után fennmaradó összeg a tulajdonosnak visszaadatik.

74. §. Az intézet előlegez arany, ezüst tárgyakra s ékszerekre, melyeket az intézet és becslője belértékük szerint megbecsül, s ezen becsárt feljegyzni egy becslapra, melyen a hivatalban a becslő pecsétje alatt elvitt zálogtárgyak egyenként megneveztetnek. Adatik pedig ezekre az előleg becsértékük háromnegyed részéig, tekintet nélkül külső idomzatukra (Facon).

Az olyan zálogok, melyek a lejárat határnapja után egy hóig ki nem váltatnak, vagy a meghatározott kamatok lefizetése által meg nem hosszíttatnak, a helybeli lapokban és közhelyre kiragasztott külön nyomtatvány által történt kihirdetés kelte után legalább 15 nap múlva hatósági kiküldöttnek közben jöttével nyilvánosan elárvereztetetnek.

Azon összeg, mely a vételárból az előlegelőke, annak kamata és díjai és az árverési aránylagos költség levonása után felmarad, az elárverezett zálog tulajdonosáé lesz, aki azt a vevény visszaadása után az árverést követő napokon felveheti.

Ily fölös pénz legfeljebb 3 év alatt vétessék fel, különben az, mint elévült, a takarékpénztár tartaléktőkéjéhez csatoltatik (lásd a (71. és 72. §-kat).

Minden elveszettnek, vagy lopás által elidegenítettnek bejelentett záloglevélről az intézetben előjegyzés tételik az illető előleg-számlakönyvben; ha a vesztés fél az elveszett záloglevél számát, vagy legalább a zálogosítás napját megmondhatja és az illető zálogot szabatosan leírhatja. Ezen előjegyzés után egy hóig a zálog ki nem adatik, de a legutolsó kamatlejáratról számított egy hó múlva már, ha a vevény elő nem került, azon zálogos tárgyakból új zálog alakíttatik, és arról új rendes vevény adatik ki a magát jogos tulajdonosul igazoló illető félnek. Ezen elvesztés és ujja alakítás körülménye azonban az előző záloglapra és a zálogvevényre felíratik.

Ezen zálog kiváltása esetében a törvényes felelősséget a kiváltó fél elvállalni és az illető előleglapjára feljegyezni köteles.

Elveszett zálogokért csak akkor köteles az intézet kárpótlást nyújtani annak becslési értékéig, ha az intézet hibája miatt veszték el.

Olyan zálogokat, melyek netalán a tulajdonos tudta és akarata nélkül zálogosíttattak el, az intézet csak akkor köteles kiadni, ha a zálogkölcson tőkéjére és kamataira teljesen kielégíttetik.

Ha valamely zálog kiadása hatóságilag letiltatik, azt az intézet köteles addig visszatartani, míg a letiltás alól föl nem oldatik, s azt ezen idő alatt sem a záloglevél előmutatójának kiváltásra át nem adhatja, sem el nem árvereztetheti.

Ezen letiltástól a feloldozásig elfolyt időre azonban a takarékpénztárnak a letiltató szabályos kamatlábú késedelmi kamatért felelős leend.

XV. Fejezet.

Váltók

75. §. A takarékpénztár leszámítol Miskolczon fizetendő olyan váltókat, melyek 3 elismert jó hitelű névalírásával legfeljebb 4 havi lejáratra vannak kiállítva. j

A folyamodó által vagy személyesen az igazgatónál, vagy a pénztárnoknál beadott váltó a naponkénti tartatni szokott igazgatósági ülésben a váltónak mind törvényes kellékeire, mind az aláírt nevek érték és hitel állására nézve megbíraltatik, s egyhangú elfogadás esetében leszámítoltatik.

XVI. Fejezet.

Kölcsönök

76. §. A miskolczi takarékpénztár kölcsönt ad telekkönyvezett fekvő birtokokra, a becsárnak legfeljebb kétnegyed része erejéig, melybe azonban a jelzálogot már az előtt terhelt adósságok is beszámítandók.

A kölcsönérti folyamodáshoz a következő oklevelek melléklendők:

- a) telekkönyvi hiteles kivonat;
- b) az adótelekkönyvi kivonat hiteles alakban;
- c) adókönyvecske.

Ha a lekötendő birtok községi vagyon, vagy gyám vagy gondnokság alatti árvák tulajdona, az első esetben az illető felsőbb hatósági, az utóbbiakban gyámhatósági engedély előmutatása kívántatik.

A kölcsönért beadott folyamodások s okmányaik, beadási sorozat szerint a társulat ügyvédje által előzetesen megvizsgálatnak, s véleménye ezek fölött az igazgatóság által meghallgattatik, melynek figyelembevételé után a kért kölcsön vagy egészben, vagy részben utalványoztatik.

77. §. Kölcsönt ad a takarékpénztár a miskolczi jobb helyeken fekvő, és könnyen eladható s tűkárbiztosított házakra szabályosan kimutatott értékük kétnegyed részéig, sőt a város értékesebb, és jövedelmezőbb terein fekvő első osztályú és nagyobb szerű épületeknél, – azonban nagy óvatossággal – azok értéke kétharmad részéig. A kirendelt kölcsöntőke az illető házakon fekvő is bekebelezett régi adósságok mindenkor beszámítandók.

A kölcsönt kérő folyamodványhoz melléklendők:

- a) a telekkönyvi kivonat;
- b) az adókönyv;
- c) tűzkárbiztosítási bizonyítvány

A beadott folyamodások és oklevelek beadási sorrend szerint a vezérigazgató által egy választmányi biztoshoz utasíttatnak, és az által vizsgálatnak meg, sőt ezen okiratokon kívül a biztos magát a házat, fekvése építése és kelendősege tekintetéből a helyszínén is szemügyre veszi és az általa tett észrevételeket írásba foglalva, a vezérigazgatónak kézbesíti, ki ezen okiratokat a választmányhoz vagy igazgatósághoz átteszi, mely az eléje adottak figyelembevételé után a kölcsönt utalványozza vagy megtagadja.

78. §. A fekvő birtokoknak és házaknak föntebbi §.-ban leírt kölcsönei törvény kívánta módon kiállítandó s bekebelezendő olyan kötvényekre utalványoztatnak, melyekre nézve mindennemű bélyeget, betáblázási és annak idejében kitáblázási költségeket a kölcsönvevő tartozik viselni.

79. §. Ingatlanokra való kölcsönök a meghatározott kamat előzetes lefizetése mellett négy óra adatnak.

80. §. Kölcsönök adatnak törvényhatósági és községi jövedelmekre és javadalmakra az 55. §. f) pontja szerint.

A törlesztéses kölcsönöknél, a törlesztési idő és törlesztési járulék mennyiségének meghatározása a választmány hatáskörébe tartozik.

81. §. Kölcsönt ad a takarékpénztár oly kötvényekre, melyeknél úgy az egyenes adós, mint az érte kész fizető kezességet vagy jótállást elvállaló kifogástalan hitelűek s fizetőképességűek.

Azonban ezen kölcsönök 1 jótálló mellett 1000 forint, 2 jótálló mellett 2000 forintnál feljebb ki nem adhatók és 4 havi lejáratra adathatnak, esetről esetre azonban a lejárat meghosszabbítható, ha időközben az illető kötelezettek hitelállása nem változott.

XVII. Fejezet.

Nyugdíj-szabályzat

82. §. A társulat elvállalja összes alapvagyonát terhelő szolgálomul az alább részletezett nyugdíj-szabályzatból folyó kötelezettségeket, és így a szabályzat alapján esetről-esetre megbírált jogosnak talált nyugdíjigények kielégítését.

83. §. A társulat mindenik állandósított évi rendes fizetéssel ellátott, önhibáján kívül munkaképtelenné vált hivatalnok nyugdíjra tarthat számot, ha hivataloskodása egész folyama alatt magát kifogástalanul viselte, s a társulatnak mar legalább 10 évig szakadatlanul szolgálatban volt, és szolgálatat bármily csekély időközre és másnemű alkalmazás elvállalása által félbe nem szakította.

84. §. Az, a ki a szolgálatot felmondja, vagy abból a választmány által elbocsájtott, nyugdíjra igényt nem tarthat, habár a 10 évet eltöltötte a szolgálatban.

85. §. A nyugdíj mennyiségét a hivataloskodásban szakadatlanul eltöltött évek száma és az utolsó előtti évi fizetés határozza meg, ha megszakított a hivataloskodás, az évek számítása az újra elvállalástól veszi kezdetét. Az évi fizetés alatt csupán rendszeres fizetés értendő. Az esetleges szorgalmi díjak, drágasági pótlék stb. nem számíttatnak.

86. §. A hivatalnok 10 éves szolgálat után évi rendes fizetésének 20, 11 év után 22, 12 év után 24, 13 év után 26, 14 év után 28, 15 év után 30, 16 év után 32, 17 év után 34, 18 év után 36, 19 év után 38, 20 év után 40, 21 év után 42, 22 év után 44, 23 év után 46, 24 év után 48, 25 év után 50, 26 év után 52, 27 év után 55, 28 év után 57 és fél, 29 év után 60, 30 év után 62 és fél százalékát húzandja nyugdíjul.

Ennél feljebb a nyugdíj nem emelkedhetik, bármennyivel haladja is a 30 évet az eltöltött szolgálati évek száma.

87. §. A nyugdíj évnegyedes előleges egyenlő részletekben adatik ki a nyugdíjazottnak; kezdetét veszi azon hó 1-ső napjától, melynek előzőjében hivatalos évi rendes fizetése utolsó havi részletét felvette.

88. §. A nyugdíj önként megszűnik:

- a) a jogosult halála által;
- b) ha a jogosult más alkalmazást nyert, mindaddig, míg ezen alkalmazás tart;
- c) ha az intézet feloszlik, mely esetben a nyugdíj egy évi összege, mint végkielégítés számolható csak fel, az intézet feloszlásakor felszámításának teher-oldalán.

89. §. Ha az intézet hivatalnokát még teljes szolgálata közben éri a halál, hátrahagyott özvegye, vagy özvegy nem létében 18 éven alóli édes gyermekei, egy évi rendes fizetését kapják egyszer és mindenkorra végkielégítésképen; ha az elhalt hivatalnoknak özvegyén kívül még 16 évet nem haladó gyermekei is maradtak hátra, azok ezen végkielégítésben az özvegyel osztályrészesek.

90. §. A 89-ik §. határozata tartandó meg a hivatalnokoknak már nyugdíjazott állapotban történhető halála esetében is, azon különbséggel, hogy a végkielégítési összeg ez esetben az évi nyugdíj összege leend.

91. §. Minden előforduló egyes esetben, annak megbírálására, vajon előállott-e a nyugdíjazás esete, mennyiben szabassék az meg? függ a választmánynak a tárgy megnevezésével e végett

egybehívandó külön ülésben hozott határozatától. Ezt azonban meg kell előznie az igazgatóság véleményes jelentésének.

92. §. A választmánynak az egyes nyugdíjazási eseteknél hozott határozatától a meg nem elégedő fél csupán a társulati közgyűlésre fellebbezhet, melyet ez okból a tárgy kitűzésével az igazgatóság szabályosan egybehívni tartozik.

93. §. Nyugdíj igény érvényesítéséért bíróság előtt pert indítani, vagy azt közhatóság útján szorgalmazni, a nyugdíjigény azonnali elvesztését vonja maga után.

94. §. A nyugdíj-kiszámításnál az intézet jelenlegi állandó hivatalnokainak az eltöltött szolgálati évek visszafelé egész 1858. évi február 2-ig, amely napon a nyugdíjazás elvileg elhatározottat, beszámítandók.

95. §. Az ezen idő előtt eltöltött szolgálati évek nem vétetnek számba.

Ezen alapszabályok elfogadtattak a miskolczi takarékpénztárnak 1876-ik évi június hó 25-ik napján tartott rendkívüli közgyűlésében

Kun József
elnök

Szűcs Miklós
Titkár

6021. 876.

Jelen alapszabályok a miskolczi királyi törvényszék, mint kereskedelmi bíróság 1876-ik évi július hó 25-ik napján tartott ülésében meghitelesítettven, az erre vonatkozó "MISKOLCZI TAKARÉKPÉNSZTÁR" részvénytársulati cég, a cégvezetést aláírásokkal bejegyeztetik, illetőleg a kereskedelmi társas cégek jegyzékének I-ső új kötete 16-ik lapján bekebelezettek.

Kelt m. f.

Apostol József
cég-előadó

Csomós Zsigmond
cégjegyzék-vezető

A VÁLASZTMÁNY:
Elnöke:

Horváth Lajos orsz. képviselő és házbirt. 1885-től (választmányi tag 1857-től)

Tagjai:

<i>Bársony János</i> ügyvéd, házbirtokos	1880-tól
<i>Bizony Tamás</i> ház- és földbirtokos	1880-tól
<i>Bizony Ákos</i> ügyvéd	1885-től
<i>Debreczeni Dániel</i> kereskedő és házbirtokos	1850-től
<i>Kérészi László</i> ügyvéd	1885-től
<i>Kubacska István</i> kereskedő és házbirtokos	1880-tól
<i>Lévay József</i> Borsodmegye főjegyzője	1868-tól
<i>Dr. Markó László</i> Borsodmegye főorvosa és házbirtokos	1885-től
<i>Molnár Elek</i> ügyvéd és házbirtokos	1877-től
<i>Dr. Popper József</i> Borsodmegye tb. főorvosa és házbirtokos	1885-től
<i>Soltész Nagy Kálmán</i> Miskolcz város polgármestere és földbirtokos	1871-től
<i>Soltész Nagy Albert</i> ügyvéd, házbirtokos	1871-től

AZ IGAZGATÓSÁG

Vezérigazgató:

Furman János gyár- és házbirtokos 1882-től (választm. tag 1851-től)

Igazgatósági tagok:

Kovács György házbirtokos 1870-től (választm. tag 1845-től).

Spuller A. József házbirtokos 1870-től (választm. tag 1866-től).

Ferenczi Bernát kereskedő és házbirtokos 1870-től.

A FELÜGYELŐ BIZOTTSÁG

Elnöke:

Kun István ház- és földbirtokos, 1876-től (választm. tag 1858-tól)

Tagjai:

Bakos Antal házbirtokos 1876-tól

Mayer Rezső házbirtokos 1882-től (választm. tag 1855-től)

Titkár: *Bartányi Gyula* ügyvéd és házbirt 1885-től (vál. tag 1880-tól)

Ügyész: *Molnár Elek* 1881-től

Pénztárnok: *Pehán József* 1873-tól

Könyvelő: *Mázer Lajos* 1877-től

Segédkönyvelő: *Kun Barna* 1872-től

Hivataliszt: *Mezősi Vilmos* 1879-től